

- Lg11 - Kamgrasweide & Bloemrijk weidevogelgrasland van het rivieren- en zeeleigebied
- Lg08 - Nat, matig voedselrijk grasland
- H6510B - Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)
- H6510A - Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)

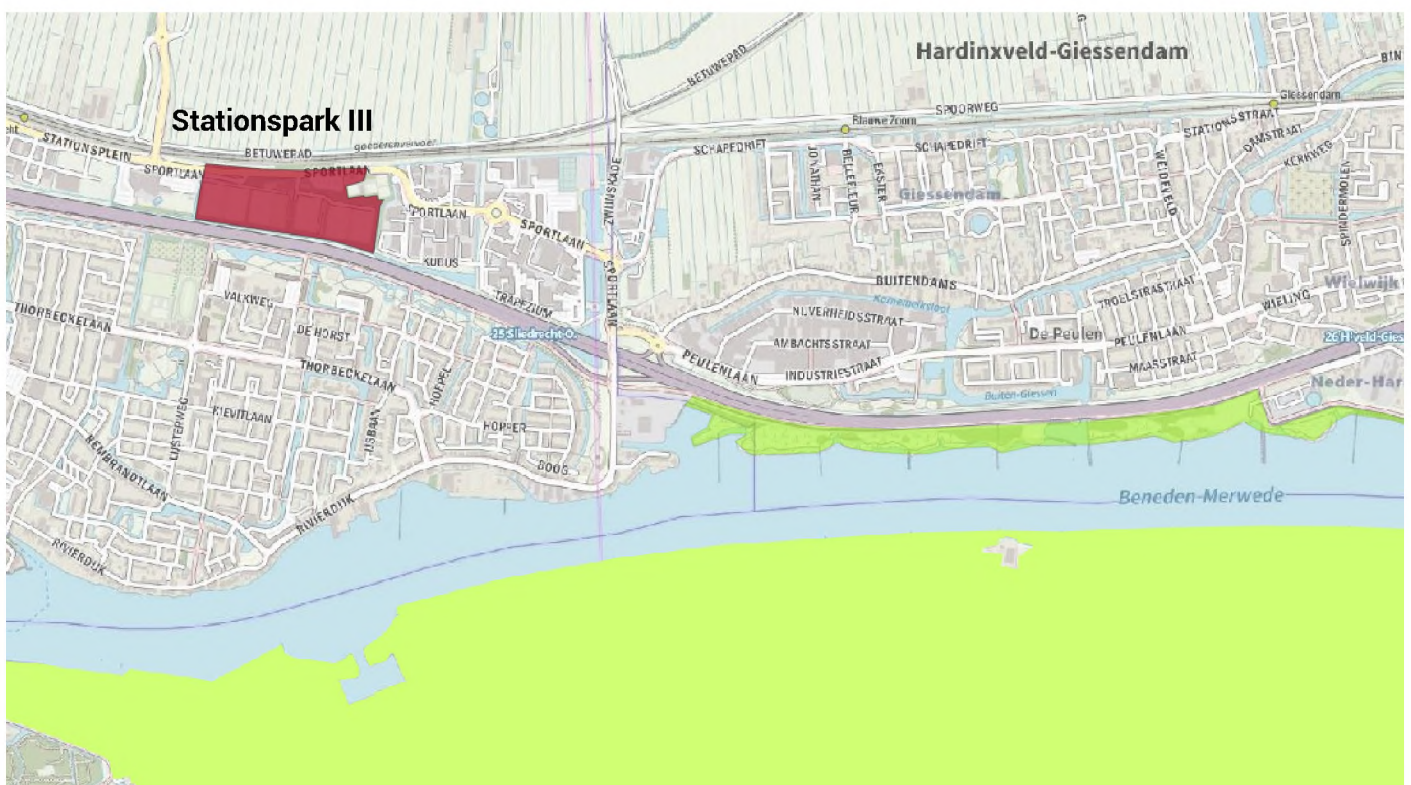
Daarom wordt aanbevolen om nader te onderzoeken uit te laten voeren naar het effect van stikstofdepositie op Natura-2000 gebieden. Een dergelijke analyse valt buiten de scope van deze quickscan.

6.2 Verordening ruimte

Op ca. 700 m ten zuiden van het plangebied bevindt zich de rivier de Beneden-Merwede. Deze rivier en delen van de noordelijke oeverzone behoren tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Gezien de afstand tot het plangebied en de aard van de ontwikkeling valt uit te sluiten dat er sprake is van negatief effect op de wezenlijke waarden en kenmerken, de oppervlakte of de samenhang van het Natuurnetwerk Nederland. De geplande ontwikkeling conflicteert niet met de provinciale Verordening Ruimte.

Figuur 4:
Ligging Stationspark III
(rood) t.o.v. Natuurnetwerk
Nederland (groen)

7 Beschermden soorten

7.1 Planten

Gelet op het aanwezige habitat, de waterhuishouding en het gebruik van het plangebied is het uit te sluiten dat er strikt beschermde vaatplanten in het plangebied aanwezig zijn.

Het grootste deel van het plangebied is tevens in gebruik als voetbalveld (deels kunstgras) of is bestraat. Beschermde plantensoorten stellen doorgaans specifieke eisen aan de standplaats, voedselarme en/of kalkrijke situaties, kwelsystemen, enz. Geschikte groeiomstandigheden voor beschermde soorten afwezig. In het plangebied zijn enkel zeer algemene soorten waargenomen zoals Hondsdraf, Herik, Kleefkruid, Paarse dovenetel en Smalle weegbree. Ook uit literatuurbronnen zijn geen gegevens van beschermde soorten bekend.

Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor beschermde flora niet noodzakelijk.

7.2 Vogels

Op het terrein zijn tijdens de quickscan diverse oude boomnesten aangetroffen van vermoedelijk Ekster, Houtduif en Zwarte kraai. Deze oude nesten kunnen geschikt zijn voor boombroedende roofvogels zoals de Sperwer. Nesten van deze vogels zijn jaarrond beschermd. Ook bestaat er potentie voor aanwezigheid van de Huismus: er is voldoende geschikt struweel aanwezig (leefgebied) en het terrein rondom de voetbalkantine kan aantrekkelijk zijn vanwege voedselresten. Aan de achterzijde van de tribune zijn, achter het rotte houten dakoverstek, sporen van nesten aangetroffen. Mogelijk betreffen dit nesten van de Huismus.

Naast boombroedende roofvogels en Huismus bestaat er potentie voor nestplaatsen van algemene boom- en struweelbroeders waarvan de nestplaatsen niet jaarrond beschermd zijn. Hierbij valt te denken aan soorten zoals Merel, Winterkoning, Houtduif en Zwarte kraai. Voor alle soorten vogels geldt dat in gebruik zijnde nesten nooit worden verstoord of vernield (ongeacht de periode). Eventuele kapwerkzaamheden dienen buiten het broedseizoen (15 maart t/m 31 augustus) uitgevoerd te worden.

Daarnaast is ten aanzien van de Huismus en boombroedende roofvogels aanvullend onderzoek noodzakelijk om vast te stellen of deze soorten inderdaad in het plangebied voorkomen.

7.3 Grondgebonden zoogdieren

In de omgeving van het plangebied komen de beschermde Noordse woelmuis en Waterspitsmuis voor. Deze soorten hebben echter een duidelijke voorkeur voor natuurlijke habitats. Natuurlijke oeverzones, met natte gradiënten en structuurrijke ruige vegetatie zijn niet aanwezig in het plangebied. De oeverzones van de sloten langs het plangebied lopen steil af en geschikte vegetatie ontbreekt. Op basis hiervan kan aanwezigheid van de Noordse woelmuis en Waterspitsmuis worden uitgesloten.

Wel is het plangebied geschikt voor algemene(re) soorten zoogdieren waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Dit betreffen algemene muizensoorten, Bunzing, Hermelijn, Wezel, Mol en de Egel. Ten aanzien van deze soorten is het aanvragen van een ontheffing niet nodig. Wel dient men de zorgplicht in acht te nemen (zie Hfst. 4.4).

7.4 Vleermuizen

In het plangebied bestaat potentie voor aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen. Met name in de achterzijde van de tribune (het gedeelte met de kleedkamers) en in het kassahuisje bevinden zich geschikte kieren en gaten die kunnen functioneren als verblijfplaats van vleermuizen. Hierbij valt met name te denken potenties voor Gewone- en Ruige- dwergvleermuis en (in mindere mate) de Laatvlieger. Hiernaast zijn er in het plangebied diverse bomen met holtes en/of loshangende bast waargenomen. Hier bestaat potentie voor aanwezigheid van de Ruige dwergvleermuis en de Watervleermuis.

De kier linksboven van het raamkozijn biedt potentie voor vleermuizen

De kieren tussen de bakstenen gevel en het houten boeiboord bieden potentie voor vleermuizen

Ruimtes achter loshangende boombast zijn geschikt als verblijfplaats voor de Ruige dwergvleermuis.

Boomholte in het plangebied

Geen van de potentiële verblijfplaatsen zijn geschikt als winterverblijfplaats. De gebouwen zijn slecht geïsoleerd en mogelijke verblijfplaatsen bevinden zich direct achter dunne gevelbeplating. Dergelijke plekken zijn niet vorstvrij en niet stabiel genoeg qua temperatuur om te kunnen functioneren als winterverblijfplaats. In het plangebied bestaat enkel potentie voor kraamkolonies, zomerverblijfplaatsen en paarverblijfplaatsen. Hiernaast zal onderzocht moeten worden of de bomenlanen in het plangebied functioneren als vliegrouete en/of foerageergebied. Aanvullend onderzoek naar vleermuizen is hierom noodzakelijk in de periode mei t/m september.

7.5 Amfibieën en Reptielen

Amfibieën

In de omgeving van het plangebied komen naast algemene vrijgestelde soorten voor, zoals Gewone pad, Bastaardkikker, Meerkikker, Bruine kikker en Kleine watersalamander,

Voor de algemene soorten amfibieën geldt de algehele zorgplicht. Dit heeft vooral betrekking op de voorgenomen werkzaamheden aan watergangen en het landhabitat. De werkzaamheden dienen onder ecologische begeleiding of middels een goedgekeurde gedragscode te worden uitgevoerd.

Van de habitatrictlijnsoort Rugstreeppad zijn waarnemingen uit de polders ten noorden van het plangebied. Daarnaast zijn recent Rugstreeppadden aangetroffen op het naastgelegen bedrijventerrein Nijverwaard.

Het is niet uitgesloten dat de Rugstreeppad ook in het plangebied voorkomt. Het uitvoeren van aanvullend onderzoek is noodzakelijk. Het plangebied heeft geen geschikt habitat voor Heikikker die in deze regio gebonden is aan open veenweidelandschap.

Reptielen

Uit het plangebied en directe omgeving zijn geen waarnemingen bekend van reptielen. Het plangebied biedt daarnaast geen optimaal geschikt habitat. Het is uitgesloten dat in het plangebied (beschermde) reptielen voorkomen.

7.6 Vissen

Uit onderzoek dat RAVON (Reptielen, Amfibieën en Vissenonderzoek Nederland) heeft verricht in opdracht van Waterschap Rivierenland ter actualisatie van de verspreidingsgegevens van Grote modderkruiper (De Bruin et al, 2016), blijkt dat deze beschermde soort in lage dichtheden voorkomt in de Alblasserwaard.

In het watersysteem waar het plangebied deel van uit maakt is geschikt habitat voor Grote modderkruipers aanwezig. Het is daarom niet uit te sluiten dat de Grote modderkruiper in de wateren rondom Stationspark III voorkomt.

De Grote modderkruiper is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming op basis van het feit dat de soort is aangewezen als nationaal beschermde soort. Het uitvoeren van aanvullend onderzoek is noodzakelijk voor de Grote modderkruiper.

Daarnaast komt mogelijk de Kroeskarper voor in de sloten van Stationspark III De Kroeskarper heeft de status van kwetsbaar op de Rode lijst en is bekend uit de Alblasserwaard.

Overige beschermde vissoorten worden binnen het plangebied niet verwacht.

7.7 Overige soorten

Vlinders, Libellen en Overige ongewervelden

Beschermde soorten vlinders en libellen en overige ongewervelden stellen specifieke eisen aan het habitat, waaronder bijvoorbeeld de aanwezigheid van waardplanten en komen doorgaans alleen voor in natuurterreinen.

In het plangebied is dergelijk habitat niet aanwezig. Het is daardoor niet aannemelijk dat dergelijke soorten voorkomen in het plangebied. De plannen in Stationspark III leiden niet tot aantasting van leefgebieden van overige beschermde soorten.

Nader onderzoek naar deze soortgroepen is niet noodzakelijk.

8 Conclusies en aanbevelingen

8.1 Conclusies

- De geplande ontwikkeling kan negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden als gevolg van stikstofdepositie. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of grenswaardes ten aanzien van stikstofdepositie worden daadwerkelijk worden overtreden. Indien grenswaardes overschreden worden geldt een vergunningplicht.
- De geplande ontwikkeling doet geen afbreuk doet aan de wezenlijke waarden en kenmerken, de oppervlakte of de samenhang van Natuurnetwerk Nederland. Er is geen sprake van een overtreding van de Provinciale Verordening Ruimte.
- De bomen in het plangebied vallen binnen de "bebouwde kom" zoals deze gedefinieerd is voor houtopstanden. Er is dus geen sprake van een vergunnings- en of herplantingsplicht in het kader van de Wet natuurbescherming. Enkel een kapvergunning en eventuele andere gemeentelijke voorwaarden zijn van toepassing voor de kap van bomen in het plangebied.

In het plangebied bestaat potentie voor diverse beschermde soorten, aanvullend onderzoek is noodzakelijk naar:

- Boombroedende roofvogels
- Huismussen
- Vleermuizen
- Rugstreepad
- Grote modderkruiper

Uit het aanvullend onderzoek zal blijken of het plangebied inderdaad een functie vervult voor beschermde diersoorten. Indien dit het geval is dient gekeken te worden of negatief effect op deze soorten kan worden voorkomen. Indien dit niet mogelijk is dient een ontheffing voor de Wet natuurbescherming aangevraagd te worden.

Hiernaast bestaat er in het plangebied potentie voor algemene vogelsoorten waarvan de nestplaatsen alleen beschermd zijn wanneer het nest in gebruik is. Ten aanzien van deze vogels is geen aanvullend onderzoek noodzakelijk, wel dient men rekening te houden met het broedseizoen (zie 8.2 Aanbevelingen).

8.2 Aanbevelingen

- In het kader van de zorgplicht dient men zorg te dragen voor alle in het wild levende planten en dieren. Onnodige schade dient te allen tijde te worden voorkomen. In de praktijk betekent dit bijvoorbeeld dat wanneer er zich bijvoorbeeld een Egel of Gewone pad in het werkveld bevindt dat deze verplaatst wordt, danwel de gelegenheid dient te krijgen om het werk gebied op eigen kracht te verlaten.
- Met de planning van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het vogelbroedseizoen (grofweg maart t/m augustus).

Bronvermelding

Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen.

Mertens. 2017. Quick Scan Beschermde Planten- en Diersoorten Recreatief Knooppunt en Stationspark 3 te Sliedrecht. Advies Bureau Mertens B.V. Bennekom

De Bruin A. F. Spikmans, J. Kranenbarg & J. Herder, 2017. Verspreidingsonderzoek grote modderkruiper Waterschap Rivierenland 2013 en 2016. Actualisatie verspreiding en strategie instandhouding. Stichting RAVON, Nijmegen.

Kaarmateriaal:

<http://pdokviewer.pdok.nl>

Beschermde gebieden:

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>

<https://ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl>

Overig:

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

<https://www.verspreidingsatlas.nl>

<https://waarneming.nl/>

<https://minez.nederlandsesoorten.nl/content/wet-natuurbescherming-16-december-2015-paragraaf-32-beschermingsregime-soorten-van-de>

<https://www.aerius.nl/nl/over-aerius/producten/calculator>

BIJLAGE I

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Noot

In dit document zijn gedeeltes onleesbaar gemaakt op grond van artikel 5 van de Wet open overheid:

- (...)
- Art. 5.1 lid 2 onderdeel e Woo (naam)

Bijlage 6 Quicksan Stationspark III (2022)

Quick Scan STATIONSPARK III

Breur
Ecologie &
Onderzoek

VEENWEIDE
natuur en landschap

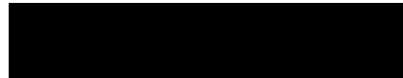
Datum: 25 april 2022
Auteur: [REDACTED] & [REDACTED]
Opdrachtgever: Gemeente Sliedrecht
Projectnummer: QS2022-003
Wijze van citeren: [REDACTED], [REDACTED] 2022. Quicksan Ecologie,
Stationspark III. Rapportcode: QS2022-003. Breur Ecologie & Onderzoek.
Dordrecht, Veenweide Natuur & Landschap. Nieuw-Lekkerland

Breur Ecologie & Onderzoek

Veenweide Natuur & Landschap

Disclaimer

Op alle tekst, foto's en afbeeldingen in dit rapport berust – tenzij anders vermeld – het auteursrecht van Breur Ecologie & Onderzoek en Veenweide Natuur & Landschap. Deze rapportage, inclusief eventuele bijlage(s), is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Verstrekking aan en gebruik door anderen dan de geadresseerde is zonder toestemming niet toegestaan. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Breur Ecologie & Onderzoek en Veenweide Natuur & Landschap kunnen niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele schade als gevolg van een onjuiste of onvolledige weergave van de gegevens in dit rapport.

Copyright © Veenweide Natuur en Landschap & Breur Ecologie en Onderzoek 2022.

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Aanleiding	5
2 Doel	5
3 Werkwijze	6
4 Wettelijk kader	7
4.1 Beschermdde soorten	7
4.2 Beschermdde gebieden	8
4.3 Beschermdde houtopstanden	8
4.4 Zorgplicht	8
5 Plangebied & ontwikkeling	9
5.1 Huidige situatie	10
5.2 Geplande ontwikkeling	10
5.3 Toekomstige situatie	10
5.4 Planning	10
6 Beschermdde gebieden	11
6.1 Wet natuurbescherming	11
6.2 Verordening ruimte	12
7 Beschermdde soorten	13
7.1 Planten	13
7.2 Vogels	13
7.3 Grondgebonden zoogdieren	14
7.4 Vleermuizen	15
7.5 Amfibieën en Reptielen	15
7.6 Vissen	16
7.7 Overige soorten	17
8 Conclusie & aanbevelingen	18
8.1 Conclusies	18
8.2 Aanbevelingen	19
Bronvermelding	20
Bijlage I	21

Samenvatting

Breur Ecologie & Onderzoek en VeenWeide Natuur & Landschap hebben in opdracht van Gemeente Sliedrecht een quickscan ecologie uitgevoerd op het terrein genaamd 'Stationspark III' te Sliedrecht. De gemeente onderzoekt de mogelijkheid om dit sportcomplex te ontwikkelen tot bedrijventerrein.

Deze quickscan heeft tot de volgende conclusies geleid:

- De geplande ontwikkeling kan een negatief effect hebben op nabijgelegen Natura-2000 gebied 'de Biesbosch' als gevolg van stikstofdepositie. Mogelijk is de ontwikkeling hierdoor vergunningsplichtig. Dit dient onderzocht te worden.
- Er is geen sprake van een overtreding van de Provinciale Verordening Ruimte (Natuurnetwerk Nederland).
- De bomen in het plangebied vallen binnen de "bebouwde kom" zoals deze gedefinieerd is voor houtopstanden, waardoor er geen sprake is van een vergunnings- en of herplantingsplicht in het kader van de Wet natuurbescherming.
- Er zijn op dit moment geen jaarrond beschermde nesten aanwezig in het plangebied. Indien de geplande ontwikkeling nog enkele jaren op zich laat wachten wordt aangeraden om dit nogmaals te onderzoeken aangezien toekomstige broedgevallen van bijvoorbeeld een buizerd nooit helemaal zijn uit te sluiten.
- Het plangebied heeft potentie als functioneel leefgebied voor vleermuizen, nader onderzoek naar het terreingebruik van deze soortgroep is noodzakelijk. Wanneer dit aanvullend onderzoek aantoont dat het plangebied essentiële functies vervult voor vleermuizen, en negatief effect op vleermuizen niet kan worden voorkomen, dan dient men een ontheffing voor de Wet natuurbescherming aan te vragen.
- De rugstreeppad komt voor in de directe nabijheid van het plangebied, In de huidige staat is het plangebied ongeschikt voor deze soort, maar gezien het pioniersgedrag van deze soort zijn maatregelen nodig om vestiging in de bouwfase te voorkomen.

Afgezien van beschermde soorten is het plangebied geschikt voor onbeschermde, danwel vrijgestelde soorten (zoals Mol, Haas, Bruine kikker en Gewone pad). Het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten niet nodig, wel geldt te allen tijden de zorgplicht (zie aanbevelingen).

1 Aanleiding

De Gemeente Sliedrecht is voornemens om op de huidige locatie van de Sliedrechtse voetbalvereniging en tennisclub (S.L.T.C.) een bedrijventerrein te ontwikkelen, genaamd Stationspark III. De locatie voor Stationspark III is gelegen tussen de A15 en het spoor (Betuweroute).

Het sportpark van de voetbalvereniging en tennisclub wordt verplaatst naar het nieuw te ontwikkelen recreatieterrein Sliedrecht Buiten ten noorden van de spoorlijn. Door middel van een quickscan ecologie wordt vastgesteld of deze geplande ontwikkeling leidt tot het overtreden van de Wet natuurbescherming en/of de Verordening Ruimte.

Deze quickscan richt zich specifiek op het Stationspark III. De ontwikkeling m.b.t. Sliedrecht Buiten worden niet in dit onderzoek behandeld.

2 Doel

Het doel van deze quickscan ecologie is om antwoord te geven op de volgende vragen:

- Is het plangebied gelegen in/nabij beschermde natuurgebieden?
- Zijn beschermde soorten flora en fauna (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Leidt de geplande ontwikkeling tot een overtreding van de Wet natuurbescherming?
- Dienen er vervolgstappen genomen te worden in het kader van de Wet natuurbescherming?

3 Werkwijze

Door middel van een bureaustudie en een veldbezoek is een compleet beeld gekregen van het (mogelijke) voorkomen van beschermde soorten flora en fauna in het plangebied en het effect van de ontwikkeling op nabijgelegen beschermde gebieden.

Bureaustudie

Door middel van een literatuur- en internetstudie is onderzocht welke beschermde soorten (potentieel) voor kunnen komen in en om het plangebied. Hierbij is tevens gebruik gemaakt van in het verleden uitgevoerde onderzoeken in/om het plangebied. Ook zijn verspreidingsatlassen en openbaar beschikbare waarnemingen bestudeerd.

Daarnaast beschikken Breur Ecologie en Veenweide Natuur & Landschap over veel regionale natuurkennis. Ten aanzien van de beschermde gebieden zijn de officiële websites van de betreffende overheidsinstanties geraadpleegd.

Veldbezoek

Een oriënterend veldbezoek is uitgevoerd door [REDACTED] en [REDACTED] op 1 maart 2022. Het gehele plangebied is te voet onderzocht, belangrijke elementen zijn gefotografeerd en indien nodig met de verrekijker geïnspecteerd.

Op 21 april 2022 heeft een aanvullend veldbezoek plaatsgevonden gericht om uit te kunnen sluiten of er sprake was van boombroedende roofvogels in het plangebied.

4 Wettelijke kaders

4.1 Beschermden soorten

De bescherming van flora en fauna is in Nederland vastgelegd in de Wet natuurbescherming. Deze soortbescherming onderscheidt drie categorieën:

Vogelrichtlijnsoorten

Gebaseerd op de Europese Vogelrichtlijn (1979). Dit heeft betrekking op alle in Europa natuurlijk voorkomende vogelsoorten. Van enkele specifieke vogelsoorten is in Nederland de nest- of verblijfplaats jaarrond beschermd, ook wanneer hier niet gebroed wordt. Hierbij valt te denken aan gebouwbewonende vogels zoals de huismus en gierzwaluw of boombroedende roofvogels zoals de sperwer en de boomvalk.

Habitatrichtlijnsoorten

Gebaseerd op de Europese Habitatrichtlijn (1992). Onder deze categorie vallen specifieke soorten uit verschillende groepen (vaatplanten, zoogdieren, vissen etc.) waarvoor op Europees niveau instandhoudingsdoelstellingen zijn vastgesteld.

Nationaal beschermde soorten

In de wet worden dit ook wel "andere soorten" genoemd. Dit betreft specifieke soorten verschillende groepen (vaatplanten, zoogdieren, vissen etc.) die op nationaal niveau beschermd zijn. Let wel: Als bevoegd gezag mogen provincies soorten uit deze derde categorie vrijstellen van een ontheffingsplicht. Zo kan de bescherming van deze soorten tussen provincies van elkaar verschillen.

Per beschermingscategorie gelden verschillende verbodsbepalingen, deze zijn in tabelvorm weergegeven in Bijlage I. Basis voor de soortbescherming is het "nee, tenzij" principe: handelingen met negatief effect op soorten in verboden tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan.

4.2 Beschermde gebieden

De bescherming van beschermde gebieden is vastgelegd in de Wet natuurbescherming en in de provinciale Verordening Ruimte.

Wet natuurbescherming

De gebiedsbescherming in deze wet heeft uitsluitend betrekking op Natura 2000-gebieden. Deze gebieden hebben instandhoudingsdoelstellingen vastgesteld op Europees niveau. Invloeden (ook van buitenaf) mogen deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar brengen.

Verordening Ruimte

In de verordening ruimte is het Natuurnetwerk Nederland (NNN) vastgelegd. Dit is een nationaal netwerk van groene gebieden, voorheen bekend als de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het ruimtelijke beleid voor het NNN is gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke waarden en kenmerken' van het NNN. Aanvullend op dit nationale netwerk kan de provincie ook andere gebieden een planologische bescherming toekennen, dit gebeurt bijvoorbeeld bij belangrijke provinciale landschappen of belangrijke weidevogelgebieden.

4.3 Beschermde houtopstanden

De kap van houtopstanden (bos, lanen, houtwallen, hagen, struwelen etc.) is onderhevig aan de regelgeving van de Wet natuurbescherming indien:

- De houtopstand groter is dan 10 are (1.000 m²).
- Het om bomen gaat in een rijbeplanting van meer dan 20 bomen.
- De houtopstand ligt buiten de 'bebouwde kom Wet natuurbescherming'.

Voor zover bekend heeft de Gemeente Sliedrecht geen bebouwde 'bebouwde kom Wet natuurbescherming' gedefinieerd.

In dat geval dient de bebouwde komgrens te worden aangehouden, zoals was vastgesteld ten tijde van de Boswet. Op de kaart "toepassing boswet bebouwde kom" van Sliedrecht (daterend uit 1964) is te zien dat het tracé van de spoorlijn geldt als begrenzing van de bebouwde kom. Het gebied ten zuiden van deze grens, waaronder Stationspark III, valt binnen de bebouwde kom. Hiermee vervalt een meldingsplicht, herplantingsplicht of ontheffingsaanvraag.

Voor de kap van houtopstanden in Stationspark III geldt enkel een kapvergunning en eventuele andere gemeentelijke voorwaarden.

De Wet natuurbescherming is niet van toepassing op deze houtopstanden.

4.4 Zorgplicht

Overkoepelend geldt voor alle in het wild levende planten en dieren de zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat onnodige schade aan dieren en planten te allen tijde dient te worden voorkomen.

Bij werkzaamheden met mogelijk negatief effect op planten en dieren dienen maatregelen genomen te worden (binnen wat redelijkerwijs van de initiatiefnemer verwacht mag worden) om dit negatief effect zoveel mogelijk te voorkomen of te verminderen.

5 Plangebied en Ontwikkeling

5.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de gemeente Sliedrecht in de provincie Zuid-Holland (zie figuur 1). Het plangebied is gelegen tussen de A15 en de Betuweroute, en bestaat uit twee sportcomplexen: een voetbalvereniging en een tennisclub. Het plangebied wordt begrensd door de A15 (zuid), de Sportlaan/spoorlijn Betuweroute (noord), het zwembad de Lockhorst (west) en het bestaande bedrijventerrein Stationspark 2 (oost).

Het plangebied bestaat voornamelijk uit sportvelden met groenstructuren. Bebouwing is aanwezig op het terrein in de vorm van een tribune, kantines, kleedkamers en diverse bijgebouwen. De tribune is een half open staalconstructie en de overige bebouwing betreft laagbouw met platte daken en veelal trespas gevelbekleding. Het voetbalcomplex dateert uit de jaren '70, het is verouderd en de panden verkeren in slechte staat.

Zowel de voetbalvelden als de tennisvelden worden omzoomd door een brede groenstrook met els, es, esdoorn en zomereik. De zuidzijde van de voetbalvelden bestaat uit een lange bomensingel van overwegend oude essen. De ondergroei van de bomensingels bestaat uit inheems bosplantsoen met hazelaar, meidoorn, braam en vlier. Bij de tennisclub zijn tevens verschillende sierheesters aanwezig en één grote conifeer.

De voetbalclub en de tennisclub worden van elkaar gescheiden door een sloot, en rondom het totale sportcomplex bevindt zich eveneens een sloot (moet uitzondering van de toegang van de sportcomplexen aan de noordzijde. Deze sloot is deels voorzien van een lage houten beschoeiing.

Figuur 1 Kaart plangebied Stationspark III

5.2 Geplande ontwikkeling

Het terrein wordt bouwrijp gemaakt en heringericht als bedrijventerrein, het totale wateroppervlak in het plangebied zal worden vergroot door aanleg van nieuwe sloten en verbreding van huidige watergangen.

5.3 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie is in het plangebied ingericht als een bedrijventerrein met kavels van verschillende groottes en een waterpartij. Het terrein kent twee ontsluitingsroutes aan de noordzijde.

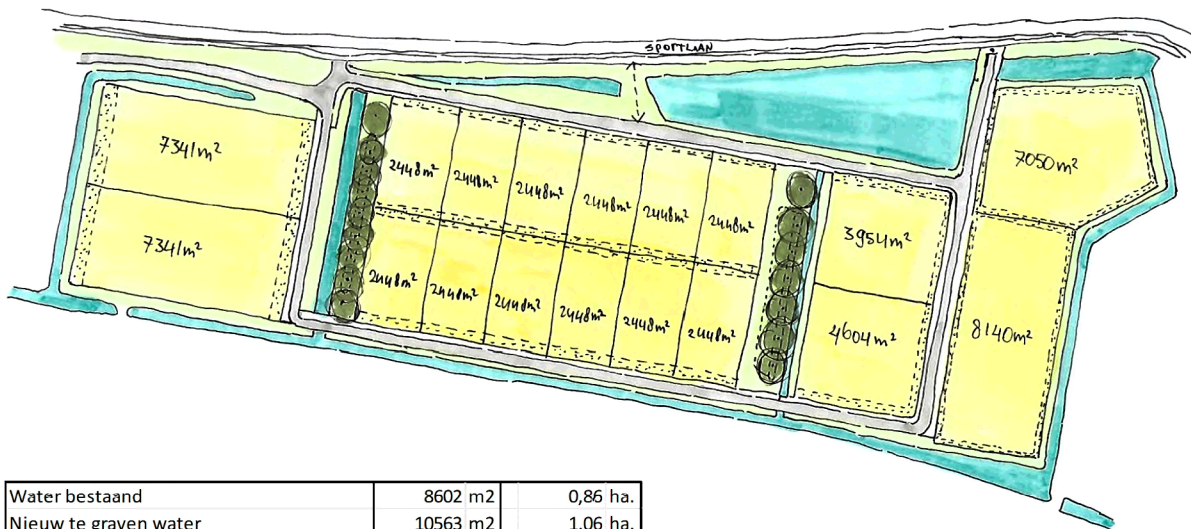
Door een verhoging van het waterpeil (dit wordt momenteel laag gehouden voor de voetbalvelden) zullen veel huidige bomen, ook wanneer zij behouden kunnen blijven het in de nieuwe situatie waarschijnlijk niet overleven.

5.4 Planning

De voorlopige planning ziet er als volgt uit:

- 2023 bestemmingsplan procedure afgerond
- 2027 sloop- en bouwrijp maken
- 2028 eerste oplevering Stationspark III

Water bestaand	8602 m2	0,86 ha.
Nieuw te graven water	10563 m2	1,06 ha.
uitgeefbaar	68317 m2	6,83 ha.
verharding (weg en stoep)	12294 m2	1,23 ha.
totale verharding	80611 m2	8,06 ha.
te compenseren water 23%	18541 m2	1,85 ha.
verschil in te compenseren water	7978 m2	0,80 ha.
percentage niet te verharden uitgeefbaar	12%	

Figuur 2 Impressie Stationspark III

Sliedrecht, 27 april 2022

6 Beschermde gebieden

6.1 Wet natuurbescherming

Nationaal Park de Biesbosch is het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied op ca. 1,3 km ten zuiden van het plangebied. De ontwikkelingen van Stationspark III leiden niet tot fysieke aantasting van het Natura 2000-gebied.

De ontwikkelingen kunnen echter wel een extern effect hebben, met negatieve gevolgen op instandhoudingsdoelstellingen van nabijgelegen Natura 2000-gebieden. In dit geval kan gedacht worden aan negatief effect als gevolg van een toename in stikstofdepositie door het te realiseren bedrijventerrein. Wanneer deze depositie de vastgestelde grenswaarde overschrijdt dient er een vergunning te worden aangevraagd.

Er kan zelfs sprake zijn van negatief effect als gevolg van stikstofuitstoot op Natura 2000-gebieden op grotere afstand dan de Biesbosch. Het is hierbij belangrijk om te realiseren dat in de huidige stikstofcrisis drempelwaardes aangepast kunnen worden. Zo is per 2 november 2022 de bouwvrijstelling (die per 1 juli 2021 van kracht was) juridisch ongeldig verklaard.

Het effect op Natura 2000-gebieden als gevolg van stikstofdepositie dient daarom aanvullend onderzocht te worden door een gespecialiseerd bureau, waarbij – gezien de doorlooptijd van dit project – ook zoveel mogelijk rekening gehouden dient te worden met toekomstige ontwikkelingen omtrent wetgeving op dit vlak.

Figuur 3: Ligging Sliedrecht Buiten t.o.v. Natura 2000-gebied de Biesbosch

6.2 Verordening ruimte

Op ca. 700 m ten zuiden van het plangebied bevindt zich de rivier de Beneden-Merwede. Deze rivier en delen van de noordelijke oeverzone behoren tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN).

Gezien de afstand tot het plangebied en de aard van de ontwikkeling valt uit te sluiten dat er sprake is van negatief effect op de wezenlijke waarden en kenmerken, de oppervlakte of de samenhang van het Natuurnetwerk Nederland. De geplande ontwikkeling conflicteert niet met de provinciale Verordening Ruimte.

Figuur 4: Ligging Stationspark III (rood) t.o.v. Natuurnetwerk Nederland (groen)

7 Beschermden soorten

7.1 Planten

Gelet op het aanwezige habitat, de waterhuishouding en het gebruik van het plangebied is het uit te sluiten dat er strikt beschermde vaatplanten in het plangebied aanwezig zijn.

Het grootste deel van het plangebied is in gebruik als voetbalveld (deels kunstgras), tennisveld (gravel) of is bestraat. Beschermde plantensoorten stellen doorgaans specifieke eisen aan de standplaats, voedselarme en/of kalkrijke situaties, kwelsystemen, enz.

Geschikte groeiomstandigheden voor beschermde soorten afwezig. In het plangebied zijn enkel zeer algemene soorten waargenomen zoals Hondsdraf, Herik, Kleefkruid, Paarse dovenetel en Smalle weegbree.

Ook uit literatuurbronnen zijn geen gegevens van beschermde soorten bekend. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor beschermde flora niet noodzakelijk.

7.2 Vogels

Op het terrein zijn tijdens het veldbezoek t.b.v. de quickscan op 1 maart 2022 alle grotere boomnesten in kaart gebracht. Omdat er op dit moment nog geen blad aan de bomen zat waren deze nesten goed zichtbaar.

De aangetroffen nesten waren van vermoedelijk Ekster, Houtduif en Zwarte kraai. Dergelijke nesten kunnen ook geschikt zijn voor boombroedende roofvogels zoals de Sperwer of buizerd. Nesten van deze roofvogels zijn jaarrond beschermd. Hoewel deze vogels relatief verstorings gevoelig zijn bij voorkeur op rustige plekken broeden, vallen broedgevallen op sportterreinen niet volledig uit te sluiten.

Hierom is er op 21 april 2022 in de ochtend een aanvullend veldbezoek uitgevoerd om vast te stellen of er sprake was van jaarrond beschermde nesten. Hiervan bleek geen sprake, er werden enkel twee broedgevallen van zwarte kraai aangetroffen.

Ook de data van andere onderzoeken welke hier in het verleden hebben plaatsgevonden duiden niet op broedgevallen van boombroedende roofvogels. Aanwezigheid van broedgevallen of roestplaatsen van de ransuil is eveneens uitgesloten. Op potentieel geschikte nest- of roestplaatsen, zoals bijvoorbeeld de grote conifeer op de tennisclub is uitvoerig gezocht naar sporen van deze soort (veren, braakballen, krijtsporen), maar deze zijn niet aangetroffen. Aanwezigheid van de ransuil wordt hierom uitgesloten.

Voor gebouwbroedende soorten zoals de huismus vervult het terrein geen essentiële functie. De bebouwing is ongeschikt als nestplaats voor deze vogels (laagbouw met plat dak en strakke dakrandconstructies zonder openingen). Incidentele aanwezigheid van huismussen kan nooit worden uitgesloten, maar de soort is nergens in het plangebied waargenomen. Dit terwijl het terrein tweemaal is bezocht op gunstige tijdstippen en onder gunstige omstandigheden in het broedseizoen van de huismus, welke dan erg vocaal zijn en gemakkelijk waarneembaar. Op basis hiervan wordt aanwezigheid van nesten of essentieel functioneel leefgebied van de huismus uitgesloten.

In het plangebied bestaat wel altijd potentie voor nestplaatsen van algemene boom- en struweelbroeders waarvan de nestplaatsen niet jaarrond beschermd zijn.

Hierbij valt te denken aan soorten zoals roodborst, merel, winterkoning, houtduif en zwarte kraai. Voor alle soorten vogels geldt dat nesten altijd beschermd zijn wanneer zij in gebruik zijn (nestbouwfase, broedfase of jongen in nest). Eventuele kapwerkzaamheden dienen daarom buiten het broedseizoen (1 maart t/m 31 augustus) uitgevoerd te worden. Let wel: het broedseizoen is geen vaste periode. Bij twijfel over de aan- of afwezigheid van nesten die in gebruik zijn dient een deskundige ingeschakeld te worden.

Ronde	Datum	Soort	Tijdstip	Weer	Door
1	1 maart	nesten roofvogels	09.45-11.45	4-6°C - ZO2- zwaar bewolkt	██████████
2	21 april	nesten roofvogels	09.30-11.45	12-16°C - O3 - onbewolkt	██████

Inspectie van de bomen met een telescoop ██████████

Op 21 april waren twee nesten bewoond door zwarte kraai ██████████

7.3 Grondgebonden zoogdieren

In de omgeving van het plangebied komen de beschermde Noordse woelmuis en Waterspitsmuis voor. Deze soorten hebben echter een duidelijke voorkeur voor natuurlijke habitats. Natuurlijke oeverzones, met natte gradiënten en structuurrijke ruige vegetatie zijn niet aanwezig in het plangebied. De oeverzones van de sloten langs het plangebied lopen steil af en geschikte vegetatie ontbreekt. Op basis hiervan kan aanwezigheid van de Noordse woelmuis en Waterspitsmuis worden uitgesloten.

Wel is het plangebied geschikt voor algemene(re) soorten zoogdieren waarvoor in de provincie Zuid-Holland een vrijstelling geldt. Dit betreffen algemene muizensoorten, Bunzing, Hermelijn, Wezel, Mol en de Egel. Ten aanzien van deze soorten is het aanvragen van een ontheffing niet nodig. Wel dient men de zorgplicht in acht te nemen (zie Hfst. 4.4).

7.4 Vleermuizen

De bebouwing en bomen in het plangebied zijn uitvoerig geïnspecteerd met verrekijker, zaklamp en endoscoop camera. De gevels van zowel de voetbalkantine als de kantine van de tennisclub bestaan overwegend uit glas en trespas gevelbeplating (glad materiaal zonder grip).

De stalen daklijsten sluiten naadloos op deze gevels aan gaan over in het platte bitumen dak. Hier bestaat geen potentie voor vleermuisverblijfplaatsen. Enkele kleine schuurtjes zijn van binnen en buiten uitvoerig geïnspecteerd, er was hierbij geen sprake van spouwmuren of geschikte donkere nisjes waar vleermuizen zouden kunnen verblijven. Er zijn dan ook geen sporen aangetroffen zoals keutels of resten van nachtvlindervleugels (dit laatste kan indicatief zijn voor eet- of verblijfplaatsen van de grootoorvleermuis).

Hoewel er enkele bomen wat ouder zijn bevindt de bossingel zich overwegend nog in een groeifase en nog niet in de veteranenfase. Er is geen sprake van grote holten, scheuren of grote plakken loshangende bast. Wel zijn er enkele ingerotte knoesten waargenomen, maar deze waren niet diep genoeg ingerot om te kunnen functioneren als vleermuisverblijfplaats.

Het groen in het plangebied kan echter wel functioneren als essentieel foerageergebied of vliegroute voor vleermuizen. Rondom de sportvelden zijn veel groenstructuren aanwezig in de vorm van bomenrijen en bosplantsoen. Met name de zuidelijke randzone van zowel de tennisclub als voetbalvereniging is een vrij lange en brede groenzone. Aanvullend vleermuisonderzoek is daarom noodzakelijk om vast te stellen of deze groenstructuren inderdaad functioneren als vliegroute en/of essentieel functioneel leefgebied.

7.5 Amfibieën en Reptielen

Amfibieën

In de omgeving van het plangebied komen algemene vrijgestelde soorten voor, zoals Gewone pad, Bastaardkikker, Meerkikker, Bruine kikker en Kleine watersalamander. Voor de algemene soorten amfibieën geldt de algehele zorgplicht. Dit heeft vooral betrekking op de voorgenomen werkzaamheden aan watergangen en het landhabitat. De werkzaamheden dienen onder ecologische begeleiding of middels een goedgekeurde gedragscode te worden uitgevoerd.

Van de beschermde habitatrictlijnsoorten de Rugstreeppad en Heikikker zijn waarnemingen bekend uit de polders ten noorden en ten noordoosten van het plangebied. Het habitat in het plangebied is voor beide soorten echter niet optimaal geschikt (sportvelden en relatief donkere overschaduwde slootjes) en inventarisaties in 2019 in dit gebied, hebben dan ook geen waarnemingen van deze soorten opgeleverd in of rondom het sportterrein.

In de regio lijken beide soorten voornamelijk gebonden aan open veenweidelandschap. Aanwezigheid van deze beschermde soorten amfibieën mag daarom worden uitgesloten.

Ten aanzien van de rugstreeppad dient men wel rekening te houden met het feit dat deze soort relatief snel nieuwe gebieden kan koloniseren. Het is een echte pionierssoort die – naast veenweideslootjes – ook houdt van open en zanderige terreinen. De rugstreeppad kan relatief grote afstanden afleggen en snel nieuwe terreinen ontdekken.

Ideaal voortplantingswater bestaat uit ondiepe tijdelijke poelen en plassen, die vrij snel opwarmen en waar niet of nauwelijks vis of libellenlarven voorkomen. Bouwplaatsen daarom erg geschikt zijn voor deze soort. In feite zijn bouwplaatsen kunstmatige pioniershabitats. Regenplassen op dergelijke bouwplaatsen kunnen in de periode april – juli ideaal geschikt zijn als voortplantingswater van de rugstreeppad.

Hoewel het terrein in de huidige staat dus niet aantrekkelijk is voor deze soort, kan de rugstreeppad zich wel vestigen op het terrein wanneer hier werkzaamheden zullen plaatsvinden. Maatregelen worden daarom aanbevolen om te voorkomen dat deze soort zich op het terrein kan vestigen tijdens de werkzaamheden. Men moet met name denken aan het plaatsen van een amfibieënscherm rondom het gehele terrein. Deze maatregelen dienen te worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol, op te stellen door een deskundige op het gebied van rugstreeppadden.

Reptielen

Uit het plangebied en directe omgeving zijn geen waarnemingen bekend van reptielen. Het plangebied biedt daarnaast geen optimaal geschikt habitat. Het is uitgesloten dat in het plangebied (beschermde) reptielen voorkomen.

7.6 Vissen

Uit onderzoek dat RAVON (Reptielen, Amfibieën en Vissenonderzoek Nederland) heeft verricht in opdracht van Waterschap Rivierenland ter actualisatie van de verspreidingsgegevens van Grote modderkruiper (De Bruin et al, 2016), blijkt dat deze beschermde soort in lage dichtheden voorkomt in de Alblasserwaard. Dit betreft echter watergangen ten noorden van de spoorlijn.

In het plangebied zijn optimale sloten voor grote modderkruiper niet aanwezig (overstromingszones, ondiepe sloten met veel onderwatervegetatie), en een e-DNA onderzoek uit 2019 heeft dan ook geen waarnemingen van grote modderkruiper aangetoond in het plangebied. Op basis hiervan wordt de aanwezigheid van grote modderkruiper uitgesloten in het plangebied. Overige beschermde vissoorten worden binnen het plangebied niet verwacht.

Wel geldt ten aanzien van werkzaamheden in/aan watergangen altijd de zorgplicht. Indien er bijvoorbeeld watergangen zullen worden gedempt dan dient dit te gebeuren onder ecologische werkbegeleiding (waarbij vissen en ander aquatisch leven uit de te dempen sloten wordt geschept en overgeplaatst naar naastgelegen geschikt water).

7.7 Overige soorten

Vlinders, Libellen en Overige ongewervelden

Beschermde soorten vlinders en libellen en overige ongewervelden stellen specifieke eisen aan het habitat, waaronder bijvoorbeeld de aanwezigheid van waardplanten en komen doorgaans alleen voor in natuurterreinen.

In het plangebied is dergelijk habitat niet aanwezig. Het is daardoor niet aannemelijk dat dergelijke soorten voorkomen in het plangebied. De plannen in Stationspark III leiden niet tot aantasting van leefgebieden van overige beschermde soorten.

De platte schijfhoren komt verspreid voor in de veenweide sloten van de Alblasserwaard. Het plangebied is echter geen onderdeel van dit veenweide gebied. De watergangen in het plangebied zijn daarnaast beschaduwd, er valt veel blad van bomen in, en de onderwatervegetatie is zeer schaars. Op basis hiervan wordt aanwezigheid van de platte schijfhoren uitgesloten.

Nader onderzoek naar deze soortgroepen is niet noodzakelijk.

huidige situatie plangebied Stationspark III

8 Conclusies en aanbevelingen

8.1 Conclusies

- De geplande ontwikkeling kan negatief effect hebben op Natura 2000-gebieden als gevolg van stikstofdepositie. Aanvullend onderzoek is noodzakelijk om vast te stellen of grenswaardes ten aanzien van stikstofdepositie worden daadwerkelijk worden overtreden. Indien grenswaardes overschreden worden geldt een vergunningplicht.
- De geplande ontwikkeling doet geen afbreuk doet aan de wezenlijke waarden en kenmerken, de oppervlakte of de samenhang van Natuurnetwerk Nederland. Er is geen sprake van een overtreding van de Provinciale Verordening Ruimte.
- De bomen in het plangebied vallen binnen de "bebouwde kom" zoals deze gedefinieerd is voor houtopstanden. Er is dus geen sprake van een vergunnings- en of herplantingsplicht in het kader van de Wet natuurbescherming. Enkel een kapvergunning en eventuele andere gemeentelijke voorwaarden zijn van toepassing voor de kap van bomen in het plangebied.
- Het plangebied vervult mogelijk een functie als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen. Aanvullend vleermuisonderzoek is noodzakelijk om dit vast te stellen.
- Hiernaast bestaat er in het plangebied potentie voor algemene vogelsoorten waarvan de nestplaatsen alleen beschermd zijn wanneer het nest in gebruik is. Ten aanzien van deze vogels is geen aanvullend onderzoek noodzakelijk, wel dient men rekening te houden met het broedseizoen (zie 8.2 Aanbevelingen).
- Het plangebied heeft in de huidige staat geen functie voor rugstreeppadden. Bouwterreinen kunnen echter wel geschikt zijn als voortplantingshabitat van de rugstreeppad, en gezien het pioniersgedrag van deze soort zijn maatregelen nodig om vestiging in de bouwfase te voorkomen.

Deze maatregelen dienen vastgelegd te worden in een ecologisch werkprotocol en bestaan met name uit het afrasteren van het terrein met een amfibieënscherm.

8.2 Aanbevelingen

- In het kader van de zorgplicht dient men zorg te dragen voor alle in het wild levende planten en dieren. Onnodige schade dient te allen tijde te worden voorkomen. In de praktijk betekent dit bijvoorbeeld dat wanneer er zich bijvoorbeeld een Egel of Gewone pad in het werkveld bevindt dat deze verplaatst wordt, danwel de gelegenheid dient te krijgen om het werk gebied op eigen kracht te verlaten.
- Met de planning van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het vogelbroedseizoen (grotfweg maart t/m augustus).

BIJLAGE I

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermd soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Noot

In dit document zijn gedeeltes onleesbaar gemaakt op grond van artikel 5 van de Wet open overheid:

- Art. 5.1 lid 2 onderdeel e Woo (naam)
- (...)
- Art. 5.1 lid 2 onderdeel e Woo (handschrift)

Bijlage 7 Aanvullend onderzoek Stationspark III

Aanvullend Natuuronderzoek STATIONSPARK III

Breur
Ecologie &
Onderzoek

VEENWEIDE
natuur en landschap

Datum: 5 november 2022
Auteur: [REDACTED] & [REDACTED]
Opdrachtgever: Gemeente Sliedrecht
Projectnummer: AO2022-005
Status: Concept
Wijze van citeren: [REDACTED], [REDACTED] 2022. Aanvullend Onderzoek, Stationspark III
Rapportcode: QS2022-0XX. VeenWeide Natuur & Landschap.
Nw-Lekkerland, Breur Ecologie & Onderzoek. Dordrecht

Breur Ecologie & Onderzoek

VEENWEIDE
natuur en landschap

Veenweide Natuur & Landschap

Disclaimer

Op alle tekst, foto's en afbeeldingen in dit rapport berust – tenzij anders vermeld – het auteursrecht van Breur Ecologie & Onderzoek en Veenweide Natuur & Landschap. Deze rapportage, inclusief eventuele bijlage(s), is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Verstrekking aan en gebruik door anderen dan de geadresseerde is zonder toestemming niet toegestaan. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Breur Ecologie & Onderzoek en/of Veenweide Natuur & Landschap kunnen niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele schade als gevolg van een onjuiste of onvolledige weergave van de gegevens in dit rapport.

Copyright © Breur Ecologie & Onderzoek en Veenweide Natuur & Landschap & 2022.

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Aanleiding	5
2 Doel	5
3 Plangebied & ontwikkeling	6
3.1 Huidige situatie	6
3.2 Geplande ontwikkeling	7
3.3 Toekomstige situatie	7
3.4 Planning	7
4 Onderzoeksmethodiek	8
5 Onderzoekresultaten	9
6 Effectbeoordeling	11
7 Conclusie & aanbevelingen	11
7.1 Conclusies	11
7.2 Aanbevelingen	12
Bronvermelding	13
Bijlage I	14

Samenvatting

Breur Ecologie & Onderzoek en VeenWeide Natuur & Landschap hebben vleermuisonderzoek uitgevoerd op het huidige sportpark waar het Stationspark III is gepland. Het onderzoek, dat is uitgevoerd conform de geldende onderzoeksmethodieken, vond plaats in het kader van de voorgenomen functieverandering van sportpark met boszoom naar bedrijventerrein.

De aanleg van dit terrein zal – volgens de huidige plannen – gepaard gaan met grootschalige grond- en kapwerkzaamheden. Uit dit aanvullend natuuronderzoek is naar voren gekomen dat een groenzone in het plangebied essentieel foerageergebied is van de gewone- en ruige dwergvleermuis. Dit leefgebied is via de Wet natuurbescherming beschermd.

De omvorming van en functieverandering van sportterrein met boszoom naar bedrijventerrein en daarmee gepaarde werkzaamheden, kan leiden tot negatief effect op dit essentieel foerageergebied, in dat geval zal een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk zijn om de ontwikkeling uit te kunnen voeren.

Echter adviseren wij om op de planlocatie voldoende groen te behouden, en om in de nieuwe situatie groenstroken van vergelijkbare kwaliteit (ten aanzien van de functie als foerageergebied) te realiseren. Wanneer vleermuizen tijdens en na de werkzaamheden voldoende foerageermogelijkheden blijven houden is er geen sprake van significant negatief effect en is een ontheffingsaanvraag niet meer aan de orde.

Deze aanpak wordt aanbevolen omdat eventuele maatregelen in het kader van een ontheffingsaanvraag tot eenzelfde behoud van foerageergebied zou moeten leiden. Door behoud en realisatie van nieuw foerageergebied mee te nemen in de planvorming worden deze zaken echter al aan de “voorkant” van het proces afgehandeld, waardoor een kostbaar en tijdrovend ontheffingsproces wordt voorkomen.

1 Aanleiding

De Gemeente Sliedrecht is voornemens om op de huidige locatie van de Sliedrechtse voetbalvereniging en tennisclub (S.L.T.C.) een bedrijventerrein te ontwikkelen, genaamd Stationspark III. De locatie voor Stationspark III is gelegen tussen de A15 en het spoor (Betuweroute). Het sportpark van voetbalvereniging Sliedrecht wordt verplaatst naar het nieuw te ontwikkelen recreatieterrein Sliedrecht Buiten in de polder ten noorden van de spoorlijn (geen onderdeel van dit soortgericht onderzoek).

Tijdens de Quickscan is vastgesteld dat de geplande ontwikkeling rondom Stationspark III mogelijk leidt tot het overtreden van de Wet natuurbescherming vanwege een potentiële functie als leefgebied voor vleermuizen.

2 Doel

Het doel van dit aanvullend natuuronderzoek is om antwoord te geven op de volgende vragen:

- Zijn beschermde soorten aanwezig in het plangebied?
- Welke functie vervult het plangebied voor deze soorten?
- Leidt de geplande ontwikkeling tot een overtreding van de Wet natuurbescherming?
- Welke vervolgstappen dienen genomen te worden in het kader van de Wet natuurbescherming?

3 Plangebied en Ontwikkeling

3.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de gemeente Sliedrecht in de provincie Zuid-Holland (zie figuur 1). Het plangebied is gelegen tussen de A15 en de Betuweroute, en bestaat uit twee sportcomplexen: een voetbalvereniging en een tennisclub. Het plangebied wordt begrensd door de A15 (zuid), de Sportlaan/spoorlijn Betuweroute (noord), het zwembad de Lockhorst (west) en het bestaande bedrijventerrein Stationspark 2 (oost).

Het plangebied bestaat voornamelijk uit sportvelden met groenstructuren. Bebouwing is aanwezig op het terrein in de vorm van een tribune, kantines, kleedkamers en diverse bijgebouwen. De tribune is een half open staalconstructie en de overige bebouwing betreft laagbouw met platte daken en veelal trespas gevelbekleding. Het voetbalcomplex dateert uit de jaren '70, het is verouderd en de panden verkeren in slechte staat. Zowel de voetbalvelden als de tennisvelden worden omzoomd door een brede groenstrook met els, es, esdoorn en zomereik. De zuidzijde van de voetbalvelden bestaat uit een lange bomensingel van overwegend oude essen. De ondergroei van de bomensingels bestaat uit inheems bosplantsoen met hazelaar, meidoorn, braam en vlier.

Bij de tennisclub zijn tevens verschillende sierheesters aanwezig en één grote conifeer. De voetbalclub en de tennisclub worden van elkaar gescheiden door een sloot, en rondom het totale sportcomplex bevindt zich eveneens een sloot (moet uitzondering van de toegang van de sportcomplexen aan de noordzijde. Deze sloot is deels voorzien van een lage houten beschoeiing.

Figuur 1 Kaart plangebied Stationspark III

4 Onderzoeksmethodiek

Uitgangspunt voor het onderzoek op Stationspark III is het vleermuisprotocol 2021, op basis hiervan was de volgende onderzoeksinspanning nodig: 2 bezoeken in de periode 15 april – 15 oktober, waarvan tenminste 1 bezoek in de kraamperiode (15 mei – 15 juli).

Het plangebied wordt gekenmerkt door grote velden en lijnvormige groenelementen met lange zichtlijnen. Voor voldoende overzicht waren 4 personen nodig. In het voorjaar is er echter voor gekozen om het plangebied op te splitsen in twee deelgebieden (oostelijk deel en westelijk deel) en deze gebieden elk met 2 personen te onderzoeken op verschillende nachten (waardoor het gebied als geheel dus met 4 personen is onderzocht). Dit heeft als voordeel dat het plangebied op meer verschillende data is bezocht en de resultaten daardoor minder beïnvloed zijn door toevallige omstandigheden (soms hebben bepaalde insectensoorten bijvoorbeeld een piek, hetgeen de foerageeractiviteit van vleermuizen op dat moment erg kan beïnvloeden).

Aan het begin van de nachten in het voorjaar ging de onderzoeks aandacht vooral uit naar het waarnemen van vliegroutes, wanneer het moment van uitvliegen voorbij was en vleermuizen sporadisch in willekeurige richtingen vliegend werden waargenomen richtte de onderzoeksinspanning zich meer op het waarnemen van foerageergedrag en het inschatten van aantallen foeragerende dieren.

Het gehele plangebied is tijdens de bezoeken te voet doorkruist. Op strategische plekken met goed overzicht is herhaaldelijk gepost. Elke onderzoeker heeft gebruik gemaakt van de Pettersson D240x als batdetector. Tijdens elke ronde was er tevens één onderzoeker aanwezig met een warmtebeeldcamera: de Pulsar Helion 2 XP50 Pro. Indien er twijfel bestond over de soort zijn er time expansion opnames gemaakt welke na iedere ronde zijn geanalyseerd m.b.v. Batexplorer.

Datum	Onderzoekers	Tijd begin	Tijd einde	Temp (°C)	Wind	Bewolgingsgraad	Neerslag
19-5-2022	■■■■, ■■■■	21:25 uur	23:35 uur	17-13	N1	2/8	geen
30-5-2022	■■■■, ■■■■	21:45 uur	23:50 uur	14-12	NO1	3/8	geen
12-9-2022	■■■■, ■■■■, ■■■■, ■■■■	20:00 uur	22:15 uur	21-20	Z1	6/8	geen

figuur 3 tabel met onderzoeksmomenten vleermuisonderzoek 2022 Stationspark III

5 Onderzoeksresultaten

In totaal zijn vier soorten vleermuizen aangetroffen tijdens het Vleermuisonderzoek (in volgorde van abundantie):

- gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)
- ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*)
- laatvlieger (*Eptesicus serotinus*)
- baard/brandt's vleermuis (*Myotis mystacinus/brantii*)

Beide soorten dwergvleermuizen maakten het meeste gebruik van het plangebied. De laatvliegers werden slechts enkele malen overvliegend of foeragerend waargenomen, met name boven de sportvelden (zij leken niet gebonden aan de groenstructuren).

De baard/brandt's vleermuis is slechts eenmaal waargenomen, het betrof een kortstondig foeragerend dier. Van deze vleermuis is een geluidsopname gemaakt ter determinatie, op basis van enkel het geluid kan echter geen onderscheid gemaakt worden tussen baard- en brandt's vleermuis.

Gezien de regionale verspreiding is de baardvleermuis echter de meest waarschijnlijke soort. Zo zijn afgelopen jaren veel baardvleermuis waargenomen bij onderzoeken langs de N214.

Legenda

 Onderzoeksgebied	Vleermuizen
 Foerageergebied	● Gewone Dwergvleermuis
	● Laatvlieger
	● Ruige Dwergvleermuis
	● Baard/Brandts' vleermuis

figuur 4 Overzicht waarnemingen vleermuizen in plangebied Stationspark III

Het plangebied functioneert voor de gewone- en ruige dwergvleermuizen als foerageergebied. Tijdens alle bezoeken, zowel in het voorjaar als in het najaar werd er redelijk veel foerageeractiviteit waargenomen, wat zich concentreerde tussen een half uur en anderhalf uur na zonsondergang. Een grove schatting is dat hier maximaal zo'n 30 vleermuizen tegelijkertijd foerageerden. Zowel in het voorjaar als in het najaar is deze foerageeractiviteit waargenomen. Waar het in het voorjaar echter vrijwel uitsluitend foeragerende gewone dwergvleermuizen zijn waargenomen, betrof in het najaar circa een kwart van de waargenomen dwergvleermuizen de ruige dwergvleermuis.

Op geen enkel moment zijn er waarnemingen gedaan van vleermuizen met verblijfplaatsindicatief gedrag, hetgeen correspondeert met de conclusies van de quickscan: het plangebied heeft geen geschikte verblijfplaatsen voor vleermuizen.

figuur 5-8 Vooral veel activiteit langs de groenstructuren aan de rand van het huidige sportcomplex.

De foerageeractiviteit concentreerde zich duidelijk aan de zuidzijde van de voetbalvelden en aan de zuidzijde van de tennisvereniging. Er bestond geen voorkeur voor een noord- op zuidzijde van de groenstructuren. De bomenlanen/groenstructuren fungeerden niet duidelijk als vliegroute. Tijdens de avondrondes werd er geen eenduidigheid in vliegrichting aangetroffen, de dieren leken enkel diffuus te foerageren. Mogelijk zijn de dwergvleermuizen die hier foerageren afkomstig uit kolonies ten zuiden van de A15, maar dit is niet zeker. Er is speciaal gelet op oivervliegende dwergvleermuizen ter plaatse van de matrixborden, maar afgezien van een enkele overvliegende gewone dwergvleermuis leek er geen sprake van een vliegroute.

De essensingel ten zuiden van de voetbalclub en de gemengde bosopstand ten zuiden van de tennisclub (groene zone op figuur 4) worden beschouwd als essentieel functioneel leefgebied. Dit gezien de aantallen foeragerende dwergvleermuizen en aangezien er weinig soortgelijk groen is aan de noordzijde van de A15.

6 Effectbeoordeling

De essensingel in het zuiden en oosten van het plangebied functioneert als essentieel foerageergebied voor gewone- en ruige dwergvleermuizen. (zie figuur 4). Ten noorden van de A15 is soortgelijk foerageerhabitat schaars. Het kappen van deze groenstructuren zal leiden tot een overtreding van de volgende verbodsbepaling:

- Art 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren

Dit betekent dat men in het bezit moet zijn van een ontheffing om de geplande werkzaamheden uit te kunnen voeren, tenzij men zorg draagt dat er te allen tijde voldoende alternatief foerageergebied voorhanden is, in dat geval worden er geen verbodsbepalingen overtreden.

Hierbij valt te denken aan:

- Gedeeltelijk behoud van bestaande groenstructuren (zie ook aanbeveling in paragraaf 7.2)
- Het terrein in fases ontwikkelen, waarbij bij iedere fase nieuw functioneel leefgebied wordt aangelegd in de vorm van inheemse bomen en struiken.
- Realisatie van nieuw foerageergebied op een nabijgelegen locatie.
Let wel: dit foerageergebied dient functioneel te zijn voordat bestaand foerageergebied in het plangebied wordt weggenomen. Dergelijke maatregelen dienen altijd getoetst te worden door een deskundig ecoloog.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

In het plangebied is er sprake van de volgende beschermde situatie:

- essentieel foerageergebied van gewone- en ruige dwergvleermuis

De omvorming van en functieverandering van sportterrein met boszoom naar bedrijventerrein en daarmee gepaarde werkzaamheden, leidt tot negatief effect op dit essentieel foerageergebied van beide soorten. Dit is in strijd met de volgende verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming (zie Bijlage I):

Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb

- Art 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.

Een ontheffing voor bovenstaande verbodsbepalingen is noodzakelijk om het bedrijventerrein Stationspark III te kunnen realiseren.

7.2 Aanbevelingen

In het plangebied zijn momenteel (oude) nesten aanwezig van o.a. zwarte kraai en houtduif. Hoewel jaarrond beschermde nesten op dit moment niet aanwezig zijn dient men rekening te houden met mogelijke toekomstige vestiging van roofvogels zoals bijvoorbeeld de buizerd. Hier bestaat met name kans op wanneer de sportvelden worden verlaten en het terrein tijdelijk niet in gebruik is.

Het is daarom nodig om tijdens het broedseizoen in de jaren voorafgaande aan de ontwikkeling te controleren of dergelijke jaarrond beschermde soorten aanwezig zijn.

Ten aanzien van vleermuizen is een ontheffing van de Wet natuurbescherming noodzakelijk. Tenzij er maatregelen getroffen worden om de overtreding van de verbodsbepaling te voorkomen.

Dit kan bijvoorbeeld door het realiseren van alternatief foerageerhabitat voor dwergvleermuizen dat voldoet aan de volgende eisen:

- Het nieuwe foerageergebied dient in oppervlakte overeen te komen met het te verdwijnen habitat.
- Het moet gelegen zijn in of direct naast het plangebied, dan wel via geschikte vliegstructuren te bereiken. Bij geschikte vliegstructuren kan men denken aan bomenlanen, struweelhagen of watergangen met uitbundige oeverbegroeiing. Bij voorkeur zijn deze structuren niet teveel verlicht.
- Foerageerhabitat van dwergvleermuizen wordt gekenmerkt door structuurrijk groen: bomen, struwelen, hagen, ruigtevelden. Groot open terrein is ongeschikt.
- Als belangrijkste randvoorwaarde voor het soort groen geldt: inheems en divers. Op inheemse planten en bomen komen meer insecten af (voedsel voor vleermuizen), en een hoge diversiteit aan soorten zorgt voor een hoge abundantie van insecten gedurende het gehele groeiseizoen. Men kan hierbij denken aan de volgende soorten: zomereik, wilg, els, es, populier, esdoorn, haagbeuk, hazelaar, meidoorn, sleedoorn, liguster en vlier.

BIJLAGE I

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming per beschermingscategorie.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

VEENWEIDE
natuur en landschap

Noot

In dit document zijn gedeeltes onleesbaar gemaakt op grond van artikel 5 van de Wet open overheid:

- Art. 5.1 lid 2 onderdeel e Woo (naam)
- (...)

Bijlage 8 Aanvullend onderzoek Sliedrecht Buiten

Aanvullend Natuuronderzoek **SLIEDRECHT BUITEN**

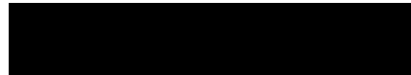
Datum: 5 november 2022
Auteur: [REDACTED] & [REDACTED]
Opdrachtgever: Gemeente Sliedrecht
Projectnummer: AO2022-003
Status: Concept
Wijze van citeren: [REDACTED].2022. Aanvullend natuuronderzoek, Sliedrecht Buiten Rapportcode: AO2022-003. Veenweide Natuur & Landschap. Nw-Lekkerland, Breur Ecologie & Onderzoek. Dordrecht

Breur Ecologie & Onderzoek

Veenweide Natuur & Landschap

Disclaimer

Op alle tekst, foto's en afbeeldingen in dit rapport berust – tenzij anders vermeld – het auteursrecht van Breur Ecologie & Onderzoek en Veenweide Natuur & Landschap. Deze rapportage, inclusief eventuele bijlage(s), is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Verstrekking aan en gebruik door anderen dan de geadresseerde is zonder toestemming niet toegestaan. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Breur Ecologie & Onderzoek en/of Veenweide Natuur & Landschap kunnen niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele schade als gevolg van een onjuiste of onvolledige weergave van de gegevens in dit rapport.

Copyright © Breur Ecologie & Onderzoek en Veenweide Natuur & Landschap & 2022.

Inhoudsopgave

Samenvatting	4
1 Aanleiding	5
2 Doel	5
3 Onderzoeksgebied & ontwikkeling	6
3.1 Huidige situatie	6
3.2 Geplande ontwikkeling	6
3.3 Toekomstige situatie	7
3.4 Planning	7
4 Onderzoeksmethodiek	8
4.1 Weidevogels	8
4.2 Heikikker	9
4.3 Poelkikker	9
4.4 Rugstreepad	10
4.5 Grote modderkruiper	10
4.6 Platte schijfhoren	11
5 Onderzoeksresultaten	12
5.1 Weidevogels	12
5.2 Heikikker	13
5.3 Poelkikker	14
5.4 Rugstreepad	15
5.5 Grote modderkruiper	15
5.6 Platte schijfhoren	16
6 Effectbeoordeling	17
6.1 Weidevogels	17
6.2 Heikikker	18
6.3 Poelkikker	18
6.4 Rugstreepad	19
6.5 Grote modderkruiper	19
6.6 Platte schijfhoren	19
7 Compensatiegebied	20
7.1 Weidevogels	21
7.2 Hei- en poelkikker	22
8 Conclusie & aanbevelingen	23
8.1 Conclusies	23
8.2 Aanbevelingen	24
Bronvermelding	25
Bijlage I WetNatuurbescherming	24
Bijlage II QuickScan 2019	25
Bijlage III Aanvullend natuuronderzoek	26
Bijlage III Inventarisatie Buitengebied	27

Samenvatting

Breur Ecologie & Onderzoek en VeenWeide Natuur & Landschap hebben in 2022 soortgericht onderzoek uitgevoerd op de agrarische percelen in polder Sliedrecht waar het toekomstig sportcomplex 'Sliedrecht Buiten' is gepland.

In 2019 is reeds, aan de hand van een quickscan ecologie, aanvullend onderzoek uitgevoerd (zie bijlage II en III). Omdat deze gegevens inmiddels zijn verouderd en de beoogde locatie van sportcomplex iets gewijzigd is t.o.v. de situatie in 2019 is besloten het aanvullend onderzoek in 2022 te herhalen. Daarnaast kwam tijdens de mitigerende maatregelen t.b.v. de aanleg van de naastgelegen waterberging naar voren dat in het gebied ook de beschermde poelkikker (*Pelophylax lessonae*) aanwezig is.

Het onderzoek, dat is uitgevoerd conform de geldende onderzoeksmethodieken, vond plaats in het kader van de voorgenomen functieverandering van het terrein van intensief beheerde agrarische percelen naar een multifunctioneel sportcomplex genaamd 'Sliedrecht Buiten'.

De aanleg van Sliedrecht Buiten zal gepaard gaan met grootschalige grondwerkzaamheden, waaronder het dempen van een aantal sloten en voorbelasten van de percelen t.b.v. de aanleg van sportvelden en accommodaties van sportverenigingen.

Uit het aanvullend natuuronderzoek is naar voren gekomen dat er in het onderzoeksgebied drie beschermde soorten aanwezig zijn, namelijk:

- heikikker (*Rana arvalis*)
- poelkikker (*Pelophylax lessonae*)
- platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*)

Ook is geconstateerd dat het plangebied een lokaal belangrijke populatie weidevogels herbergt.

De geplande ontwikkelingen rond de realisatie van Sliedrecht Buiten zullen leiden tot negatief effect op genoemde soorten en hun leefgebied, waardoor een ontheffing op de Wet natuurbescherming noodzakelijk zal zijn. In dat geval dienen voor het verkrijgen van een ontheffing op de Wet Natuurbescherming mitigerende en compenserende maatregelen genomen te worden.

De gemeente Sliedrecht heeft gelijktijdig met het aanvullend onderzoek, de potenties van het beoogde compensatiegebied laten onderzoeken, zodat goede afwegingen kunnen worden gemaakt voor de te nemen compenserende maatregelen.

1 Aanleiding

De Gemeente Sliedrecht is voornemens een deel van het agrarisch gebied ten noorden van de bebouwde kom te ontwikkelen. In dit gebied, genaamd Sliedrecht Buiten, wordt een sportcomplex gerealiseerd met ruimte voor sport, natuur en recreatie.

Het huidige agrarische terrein wordt getransformeerd naar een duurzame groenblauwe overgangzone, waarin natuur en recreatie worden verweven.

Tijdens het onderzoeken in 2019 (zie bijlage II en III) is vastgesteld dat de geplande ontwikkeling zal leiden tot het overtreden van de Wet Natuurbescherming vanwege het voorkomen van beschermde soorten.

In 2022 is het onderzoek herhaald omdat de gegevens van de destijds uitgevoerde onderzoeken verouderd zijn (> 3 jaar oud) en omdat de locatie van het beoogde sportcomplex Sliedrecht Buiten iets is gewijzigd t.o.v. de onderzoeksgebied in 2019.

2 Doel

Het doel van het aanvullend natuuronderzoek 2022 is antwoord te geven op de volgende vragen:

- Zijn de beschermde soorten (nog steeds) aanwezig in het plangebied?
- Welke functie vervult het plangebied voor de beschermde soorten?
- Leidt de geplande ontwikkeling tot een overtreding van de Wet natuurbescherming?
- Welke vervolgstappen dienen genomen te worden in het kader van de Wet natuurbescherming?
- Welke potenties heeft het beoogde compensatiegebied?

3 Onderzoeksgebied en Ontwikkeling

3.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de gemeente Sliedrecht in de provincie Zuid-Holland (zie figuur 1).

Het plangebied is momenteel in gebruik als agrarisch terrein en ligt ten noorden van bebouwde kom van Sliedrecht. Ten zuiden van het plangebied bevindt zich de spoorlijn Dordrecht - Geldermalsen, de Betuweroute, een bedrijventerrein (Stationspark II) en een sportcomplex en de A15.

Ten noorden van het plangebied ligt de Kweldamweg. Het gebied "Sliedrecht Buiten" wordt in het westen begrensd door de N482 (Provinciale weg).

Het plangebied wordt getypeerd door het typische Hollandse slagenlandschap: langgerekte intensief beheerde grasland percelen, van elkaar gescheiden door smalle sloten (ca. 1 tot 3 meter breed). Het plangebied is vrij van bebouwing en hoog opgaande beplanting (bomen/struiken).

In 2020 is ten oosten van het plangebied door de gemeente Sliedrecht en Waterschap Rivierenland, een waterberging aangelegd.

Figuur 1 Kaart onderzoeksgebied Sliedrecht Buiten

3.2 Geplande ontwikkeling

Het onderzoeksgebied (zie figuur 1), momenteel bestaande uit intensief gebruikt agrarisch grasland, zal worden getransformeerd naar een sportcomplex met tevens ruimte voor natuur en recreatie.

Het totale plangebied heeft een afmeting van ongeveer 16 hectare groot.

3.3 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie is er een recreatief terrein van ongeveer 16 hectare groot gerealiseerd. In het centrale deel huist voetbalvereniging v.v. Sliedrecht met een kantine, tribune en parkeervoorziening. Het noordwestelijke deel bestaat uit natuur- en recreatiegebied. In het zuidwestelijk deel van het plangebied is plaats voor de tennisvereniging.

Het gehele plangebied wordt landschappelijk ingepast door opgaand groen. Middels een kade met bomenrij aan de oostzijde en een groenzone langs het spoor aan de noordzijde is het recreatief terrein landschappelijk ingepast en ontstaat een duurzame groenblauwe overgangszone tussen het Groene hart en de stedelijke zone langs de rivier de Merwede (zie figuur 2).

Figuur 2 Impressie van Sliedrecht Buiten

3.4 Planning

Een exacte planning van de werkzaamheden is nog niet bekend, maar een vroegst mogelijke planning is als volgt:

- 2023 Afronden bestemmingsplanprocedure
(aanvraag ontheffing Wet Natuurbescherming)
- 2024 Voorbelasten terrein
- 2025 Aanleg sportvelden en accommodatie(s)
- 2026 Oplevering sportcomplex

4 Onderzoeksmethodiek

In het hoofdstuk Onderzoeksmethodiek worden de soorten, die tijdens dit onderzoek in Sliedrecht Buiten nader zijn onderzocht, per paragraaf besproken.

De onderzoeken zijn mede gebaseerd op de bevindingen tijdens de onderzoeken in 2019 en 2020 (aanleg naastgelegen waterberging) en, voor zover beschikbaar, uitgevoerd conform de condities en methodiek van de voor betreffende soort(groep) geldende voorschriften.

De uitvoerende onderzoekers voldoen aan de definitie van deskundig ecooloog zoals bepaald door de Rijksdienst voor ondernemend Nederland. Hiermee wordt voldaan aan de benodigde onderzoeksinspanning.

4.1 Weidevogels

De geplande ontwikkeling in de polder van Sliedrecht Buiten heeft mogelijk effect op de lokale staat van instandhouding van weidevogels.

Tijdens de onderzoeken in 2019 kwam naar voren dat het plangebied en directe omgeving een belangrijke, zo niet de belangrijkste, populatie weidevogels herbergt van polder Sliedrecht en directe omgeving.

Om een goed beeld te krijgen en om te controleren of het plangebied nog steeds in trek is bij weidevogels is het terrein in het voorjaar van 2022 vanaf de Kweldamweg en de N482 geïnventariseerd op weidevogels. Daarbij is gelet op territoriaal gedrag en/of andere aanwijzingen die erop duiden dat betreffende weidevogel ter plaatse als broedvogel aanwezig is.

Daarnaast is tijdens andere terreinbezoeken (voor andere soortgroepen) gelet op de aanwezigheid alarmerende weidevogels, hetgeen kan duiden op broedende, dan wel aanwezige kuikens.

In het voorjaar van 2022 is ook het (mogelijke) compensatiegebied (zie hfd. 7) vanaf de Tolsteeg geïnventariseerd op territoria van weidevogels.

In de onderstaande tabel zijn de datums te vinden van het weidevogel onderzoek.

Ronde	Datum	Tijdstip	Weer	Door
1	3 april	09:00-10:30 uur	4-6°C - W 2-3 - zwaar bewolkt	██████████
2	14 april	08:15-10:15 uur	10-13 °C W 2 - licht bewolkt	██████████
3	26 april	08:00-09:30 uur	7-9°C - N 3 - licht bewolkt	██████████

4.2 Heikikker

De heikikker (*Rana arvalis*) is een beschermde soort die algemeen voorkomt in de Alblasserwaard, waaronder in polder Sliedrecht. Zowel tijdens de onderzoeken in 2019 en het nemen van mitigerende maatregelen voor de waterberging in 2020 zijn in lage dichtheden heikikkers in het onderzoeksgebied en directe omgeving aangetroffen.

Voor het aanvullend onderzoek in 2022 is een combinatie verschillende inventarisatiemethodes gebruikt. In het vroege voorjaar is op een goede avond (relatief warm, weinig wind) geluisterd naar roepende mannetjes en gezocht naar eiklompjes.

Daarnaast is in juli en augustus gezocht naar aanwezige juveniele en adulte heikikkers. Dezelfde methoden zijn gebruikt voor het inventariseren van het (mogelijke compensatiegebied).

Ronde	Datum	Tijdstip	Weer	Door
1	28 maart	20:30 - 00:30 uur	12-9°C - N 2 - zwaar bewolkt	█ en █
2	11 juli	08:45 -12:30 uur	16-20°C -NW 2 - half bewolkt	█ en █
3	26 augustus	07:15 -12:30 uur	15-21°C - N 3 - zwaarbewolkt	█ en █

4.3 Poelkikker

Tijdens de mitigerende maatregelen voor de aanleg van de waterberging in september 2020 werden poelkikkers (*Pelophylax lessonae*) aangetroffen, een soort van de Europese habitatrichtlijn. Deze soort was hiervoor niet of nauwelijks bekend uit het veenweidegebied van de Alblasserwaard.

Na de vondst in 2020 is, tijdens verschillende onderzoeken, specifiek gelet op deze lastig te determineren soort. Daarbij werd de soort op verschillende locaties in het zuidelijk deel van de Alblasserwaard in lage dichtheden aangetroffen. Zo ook tijdens een gebiedsdekkende onderzoek van het buitengebied van Sliedrecht in 2021.

Om de aanwezigheid van deze soort in het plangebied aan te tonen is in mei en juni geluisterd naar roepende dieren. Daarnaast zijn in juli en augustus (sub)adulte dieren gevangen met een schepnet en gedetermineerd.

Ronde	Datum	Tijdstip	Weer	Door
1	30 mei	22:30 - 00:30	17-12 °C - N 1 - half bewolkt	█ en █
2	16 juni	22:30 - 23:45 uur	22-20°C - NO 1 - half bewolkt	█
3	11 juli	08:45 -12:30 uur	16-20°C -NW 2 - half bewolkt	█ en █
4	26 augustus	07:15 -12:30 uur	15-21°C - N 3 - zwaarbewolkt	█ █

4.4 Rugstreeppad

Van de rugstreeppad zijn waarnemingen uit de polders ten oosten en westen van Sliedrecht Buiten en industrieterrein Nijverwaard op resp. 0,5 km en 1,7 km van het onderzoeksgebied.

Om het plangebied op de aanwezigheid van beide beschermde soorten te controleren zijn op daarvoor geschikte avonden (warm weer / weinig wind) drie bezoeken gebracht om te luisteren naar roepende rugstreeppadden. (zie onderstaande tabel)

Daarnaast is tijdens de veldbezoeken voor de heikikker en poelkikker in juli en augustus gelet op de aanwezigheid van eventueel aanwezige juveniele rugstreeppadden.

Ronde	Datum	Tijdstip	Weer	Door
1	15 mei	21:30 - 23:00 uur	22-20°C - NO 1 - half bewolkt	██████████
2	30 mei	23:50 - 00:30 uur	17-12 °C - N 1 - half bewolkt	██████████ en ██████████
3	16 juni	22:30 - 23:45 uur	22-20°C - NO 1 - half bewolkt	██████████

4.5 Grote modderkruiper

Uit het onderzoek dat RAVON (Reptielen, Amfibieën en Vissenonderzoek Nederland) in 2016 heeft verricht ter actualisatie van de verspreidingsgegevens van grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*), in opdracht van Waterschap Rivierenland, blijkt dat deze beschermde soort in lage dichtheden voorkomt in de Alblasserwaard. Ook uit een aantal polders in de nabijheid van Sliedrecht zijn (oude en) recente waarnemingen bekend. (De Bruin et al, 2016).

Voor het aanvullend onderzoek werden 2019 reeds in vier sloten in het onderzoeksgebied eDNA-monsters genomen en waarbij geen dna van de grote modderkruiper werd aangetroffen. Ook is er destijds met een steekscheepnet gevist in het onderzoeksgebied.

Omdat het plangebied t.o.v. 2019 enigszins is gewijzigd zijn in 2022 opnieuw eDNA-monsters genomen. De monsters zijn genomen op plekken met op het oog geschikt habitat voor de grote modderkruiper: smalle slootjes met rijk ontwikkelde oever en onderwatervegetatie.

Ronde	Datum	Tijdstip	Weer	Door
1	1 juli	10:50 - 12:50 uur	16-18°C - ZW 2 - half bewolkt	██████████

4.6 Platte schijfhoren

Half juli 2022 zijn sloten in het Sliedrecht Buiten onderzocht op de aanwezigheid van de platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*).

De platte schijfhoren, een Europese habitatrichtlijnsoort, heeft een voorkeur voor veenbodems en komt jaarrond voor in ondiepe, niet beschaduwde wateren met een uitbundige onderwatervegetatie. De soort komt vooral voor in laagveengebieden.

Tijdens de onderzoeken in 2019 werd de soort in het plangebied aangetroffen. Ook tijdens een gebiedsbrede inventarisatie voor de gemeente Sliedrecht in 2021 werd de platte schijfhoren op diverse locaties aangetroffen.

Omdat het plangebied t.o.v. 2019 enigszins is veranderd zijn in 2022 opnieuw de slotjes in het plangebied bemonsterd met een steekschepnet.

Ronde	Datum	Tijdstip	Weer	Door
2	11 juli	08:45 -12:30 uur	16-20°C -NW 2 - half bewolkt	█ en █

figuur 3 op zoek naar hei- en poelkickers langs de smalle slotjes in het compensatieterrein. (foto █ █)

5 Onderzoeksresultaten

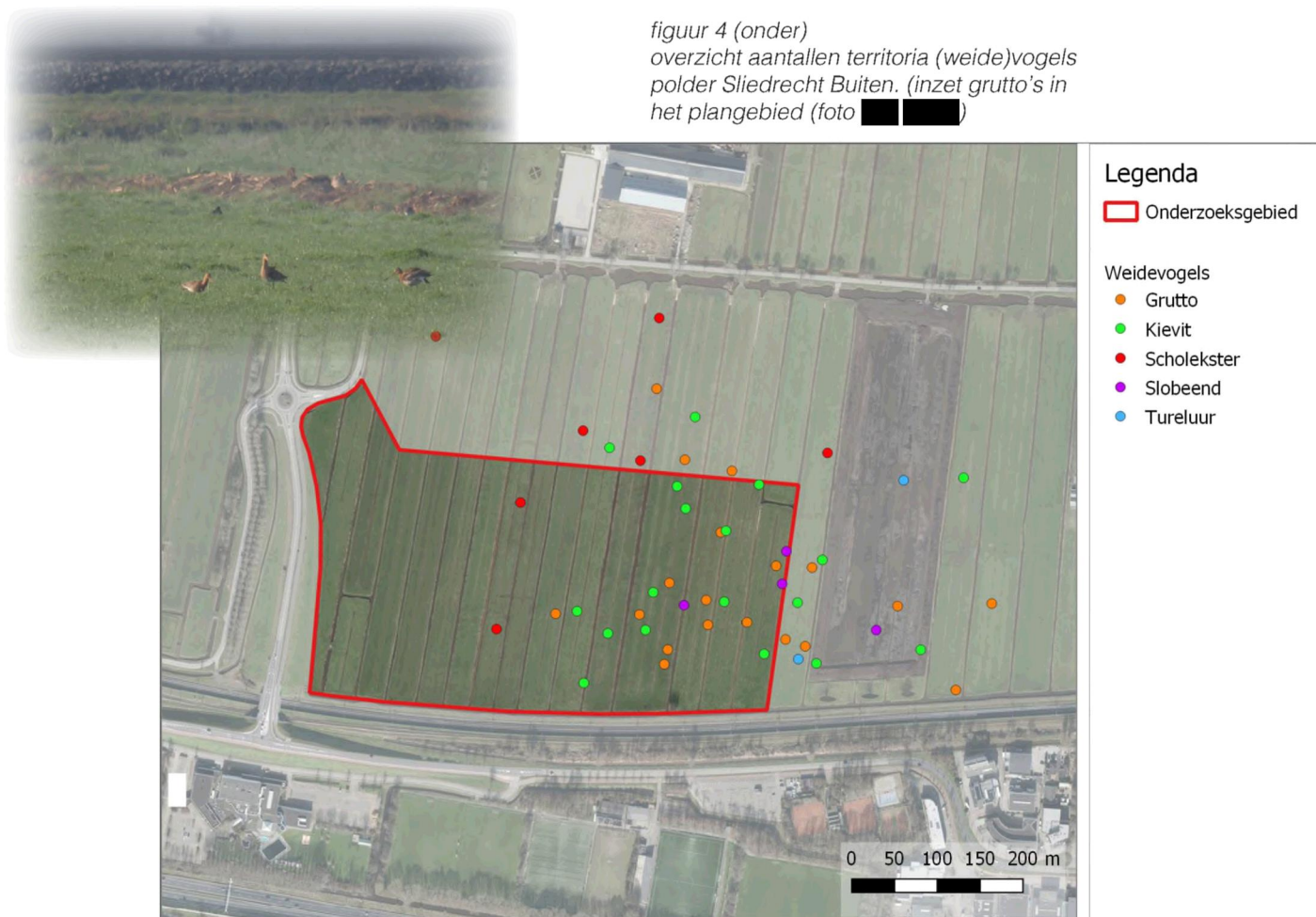
In dit hoofdstuk worden per soort(groep) de resultaten besproken van het aanvullend natuuronderzoek in Sliedrecht Buiten. De resultaten van het onderzoek van het (mogelijke) compensatiegebied worden besproken in hoofdstuk 7.

5.1 Weidevogels

Tijdens de bezoeken in het seizoen 2022, is net als in 2019, geconstateerd dat het plangebied nog steeds in trek is bij een relatief groot aantal weidevogels. De aantallen territoria die in 2019 werden aangetroffen worden echter niet meer gehaald, toch lijkt dit deel van polder Sliedrecht een belangrijke functie te vervullen voor de lokale weidevogelpopulatie.

In figuur 4 is een overzicht te vinden van de weidevogels die tijdens de drie bezoeken werden aangetroffen. In het onderzoeksgebied en directe omgeving nestelen naar schatting 3-5 paar grutto, 2 paar tureluur, 10 paar Kievit en 1-2 paar slobbeend.

Scholeksters zijn op verschillende locaties foeragerend waargenomen, maar er was geen sprake van nestindicatief gedrag. Daarnaast kunnen scholeksters op grotere afstand van het nest foerageren dan andere weidevogels (dit omdat jonge scholeksters in de buurt van het nest blijven, en de ouders op en neer vliegen met voedsel). De waargenomen scholeksters in het plangebied duiden dus niet perse op broedgevallen (hoewel een enkel broedpaar niet is uitgesloten), maar meer op een functie als foerageergebied.

5.2 Heikikker

Tijdens de gebiedsdekkende inventarisaties zijn zowel in maart (voortplantingsperiode) als in juli en augustus heikikkers waargenomen. Een overzicht van de waarnemingen is te zien in figuur 5.

Op 28 maart werden enkele eiklompjes (dril) van heikikker gevonden, daarnaast werden verspreid over het plangebied enkele roepende dieren gehoord. In juli en augustus is vooral gezocht naar juveniele heikikkers. Deze werden in lage dichtheden aangetroffen in het onderzoeksgebied. De bevindingen komen overeen met de onderzoeken uit 2019. Heikikkers zijn in het gehele gebied aanwezig, echter in relatief lage dichtheden.

figuur 5 waarnemingen van heikikkers in het onderzoeksgebied.

figuur 6 heikikker in het onderzoeksgebied

figuur 7 eiklompje van heikikker in het onderzoeksgebied.

5.3 Poelkikker

Vrij recent is bekend geworden dat er tussen de algemeen voorkomende groene kikkers (bastaard- en meerkikker) ook poelkikkers voorkomen in de polders van het zuidelijk deel van de Alblasserwaard.

Zo werden poelkikkers aangetroffen tijdens mitigerende werkzaamheden rondom de aanleg van de waterberging (Breur en Slagboom, 2020) en tijdens onderzoek voor ProRail (mondelinge mededeling B. van de Wetering, 2021) en onderzoek voor een nieuwbouwproject in Hardinxveld-Giessendam ([REDACTED], 2021)

Ook tijdens de gebiedsdekkende inventarisatie van het buitengebied van de gemeente Sliedrecht ([REDACTED], 2021) werd de soort in lage dichtheden aangetroffen.

In het voorjaar van 2022 werden tijdens het veldbezoek een tweetal roepende roepende poelkikkers gehoord. Het blijft overigens erg lastig om poelkikkers te determineren op geluid. Zeker als er vanuit het gebied ook vele bastaardkikkers roepen.

Wel konden in juli en augustus een aantal groene kikkers worden gevangen en gedetermineerd als poelkikker. De conclusie kan worden getrokken dat de poelkikker in het plangebied aanwezig is, maar in lage aantallen.

figuur 8 waarnemingen van poelkikker tijdens de veldbezoeken in 2022

figuur 9-11 determinatie van poelkikker: foto links strekproef - voet niet voorbij de ogen, foto midden grote ronde metatarsusknobbel op de hiel, foto rechts egale witte buik.

5.4 Rugstreepdpad

In 2022 werden tijdens de bezoeken geen rugstreepdaden gehoord of gezien in het onderzoeksgebied.

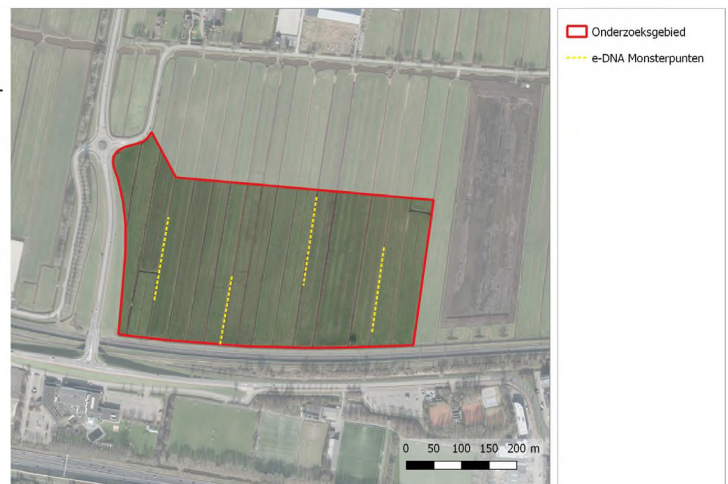
Net als tijdens de onderzoeken in 2019 en 2021 werden wel roepende rugstreepdaden gehoord in de polder ten westen van Sliedrecht Buiten. Op ongeveer 500 meter van het onderzoeksgebied. Deze populatie is vrij klein, maar stabiel en houdt zich op in de slootjes direct ten noorden van het station van Sliedrecht. Nog verder westelijk, op 1,5 km van het onderzoeksgebied riepen nog enkele exemplaren.

5.5 Grote modderruiper

Op 1 juli 2022 zijn op 4 trajecten in het onderzoeksgebied watermonsters genomen om met behulp van eDNA de aanwezigheid van de grote modderruiper te kunnen aantonen.

Na analyse in het laboratorium bleek geen enkel van de genomen monsters eDNA te bevatten van de grote modderruiper. (zie bijlage V) Ook in 2019 werden eDNA monsters genomen, destijds waren de uitslagen ook negatief.

De monsters zijn genomen in slootjes die in verbinding staan met de slootjes van de naastgelegen percelen.

figuur 8 trajecten waar in 2022 eDNA- monsters zijn genomen.

5.6 Platte schijfhoren

Tijdens het veldbezoek op 11 juli werden, net als in 2019, in verschillende slootjes in het onderzoeksgebied platte schijfhorens (*Anisus vorticulus*) aangetroffen. De dichtheden waren echter laag. In de meeste slootjes was over het algemeen weinig submerse vegetatie aanwezig, vermoedelijk door vraat van Amerikaanse rivierkreeften spec.

De platte schijfhoren werd tijdens de gebiedsdekkende inventarisatie in 2021 ook op andere locaties in polder Sliedrecht aangetroffen. In het westelijk deel van polder Sliedrecht leken de dichtheden hoger, waarschijnlijk omdat de slootvegetatie beter ontwikkeld was. De meest algemene schijfhorenssoort die werd aangetroffen was overigens de draaikolkschijfhoren.

figuur 9 waarnemingen van platte schijfhoren tijdens het veldbezoek in juli 2022

6 Effectbeoordeling

6.1 Weidevogels

Een groot deel van de percelen waar momenteel weidevogels broeden zal worden omgevormd tot sportcomplex. Daarnaast zal het deel van de polder ten noorden van het onderzoeksgebied minder geschikt worden voor weidevogels i.v.m. verstoring.

Weidevogels mijden namelijk verstoringsbronnen zoals lijnvormige beplanting en wegen. Hiervoor wordt een verstoringsafstand van 200-400 meter aangehouden (Bruinzeel & Schotsman, 2011).

Uit onderzoeken in 2019 en 2021 (natuurwaarden Sliedrecht Buitengebied, 2021) kwam ook al naar voren dat een belangrijk deel van de weidevogels in polder Sliedrecht nestelt in het onderzoeksgebied. De realisatie van Sliedrecht Buiten zal naar alle waarschijnlijkheid leiden tot een significant negatief effect op de populatie weidevogels in polder Sliedrecht, waardoor de lokale staat van instandhouding in het geding komen. Hierom is er sprake van een overtreding de volgende verbodsbepaling:

- Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb Art 3.1 lid 4 en lid 5:

Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Hoewel er bij de geplande ontwikkeling geen sprake is van het doden van vogels, en schade aan actieve nesten kan worden voorkomen (door buiten het broedseizoen te werken), is het voorkomen van verstoring niet mogelijk.

Doordat geschikt leefgebied en nesthabitat verdwijnt zullen de weidevogels op deze locatie op zoek moeten naar ander leefgebied en nesthabitat. In deze situatie – waar de weidevogels reeds een ongunstige staat van instandhouding hebben en er sprake is van een lokaal belangrijke populatie – spreken we daarom van verstoring met wezenlijke invloed op de staat van instandhouding.

Het aanvragen van een ontheffing voor bovenstaande verbodsbepaling wordt daarom noodzakelijk geacht. Om de ontheffing te verkrijgen zullen compenserende maatregelen noodzakelijk zijn om negatief effect op de populatie weidevogels te voorkomen.

Enkel wanneer alternatief leefgebied en broedhabitat voor de in het plan-gebied aanwezige weidevogels kan worden gecreëerd vòòrdat de werkzaamheden plaatsvinden vervalt de ontheffingsplicht. Het dient in dat geval wel te zijn aangetoond dat er succesvol nieuw weidevogel gebied is gecreëerd, of bestaand weidevogelgebied dusdanig is kwaliteit is verbeterd dat er geen sprake meer is van een wezenlijk negatief effect op de lokale staat van instandhouding van weidevogels als gevolg van de ontwikkeling.

6.2 Heikikker

De heikikker is in het onderzoeksgebied aanwezig in relatief lage dichtheden. Het onderzoeksgebied ligt aan de rand van het verspreidingsgebied van de heikikker in het veenweidegebied van de Alblasserwaard.

Door de verandering van functie: van het huidige intensief agrarische beheer naar multifunctioneel recreatiegebied zal een deel van het leefgebied van de heikikker verdwijnen. Daarnaast kan door de werkzaamheden bij de realisatie van Sliedrecht Buiten negatief effect ontstaan op individuele heikikkers.

Compenserende- en mitigerende maatregelen zijn noodzakelijk om negatief effect op op de populatie en negatief effect tijdens de werkzaamheden op individuen te voorkomen.

Hierbij kan worden gedacht aan het realiseren van nieuw of kwalitatief beter leefgebied in de omgeving van Sliedrecht buiten (compensatie) en het nemen van mitigerende maatregelen zoals het afzetten met schermen en wegvangen van dieren in het plangebied.

Om deze activiteiten uit te kunnen voeren dient men een ontheffing aan te vragen m.b.t. de volgende verbodsbepalingen:

- Art 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Art 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Art 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.

6.3 Poelkikker

De poelkikker is in het onderzoeksgebied aanwezig in lage dichtheden. Door de verandering van functie: van het huidige intensief agrarische beheer naar multifunctioneel recreatiegebied zal een deel van het leefgebied van de poelkikker verdwijnen. Daarnaast kunnen door de werkzaamheden bij de realisatie van Sliedrecht Buiten negatief effect ontstaan op individuele poelkikker.

Compenserende- en mitigerende maatregelen zijn noodzakelijk om negatief effect op op de populatie en negatief effect tijdens de werkzaamheden op individuen te voorkomen.

Hierbij kan worden gedacht door in de landschappelijke inpassing rekening te houden met het realiseren van nieuw of kwalitatief beter leefgebied voor de poelkikker en het nemen van mitigerende maatregelen zoals het afzetten met schermen en wegvangen van dieren in het plangebied.

Om deze activiteiten uit te kunnen voeren dient men een ontheffing aan te vragen m.b.t. de volgende verbodsbepalingen:

- Art 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Art 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Art 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.

6.4 Rugstreepad

De rugstreepad is niet aanwezig in het onderzoeksgebied. De soort komt echter wel voor in de polder ten westen van Sliedrecht Buiten.

Als het projectgebied zal worden afgezet t.b.v. het wegvangen van de hei- en poelkikker behoeven er geen extra maatregelen genomen te worden voor de rugstreepad.

6.5 Grote modderkruiper

Net als tijdens de onderzoeken in 2019 en 2021 zijn geen grote modderkruipers aangetroffen in het plangebied. Negatief effect op deze soort is uit te sluiten.

Bij werkzaamheden aan sloten blijft echter ecologische werkbegeleiding noodzakelijk in het kader van de zorgplicht. Hierbij kan men denken aan het leegvissen van sloten wanneer zij worden gedempt: vissen en ander aquatisch leven dienen te worden weggevangen en te worden verplaatst naar nabijgelegen watersystemen met geschikt habitat voor de betreffende soorten.

6.6 Platte schijfhoren

De platte schijfhoren is in het plangebied aanwezig in lage dichtheden. De toekomstige situatie is positief. Door de verandering van het onderzoeksgebied van intensief agrarisch beheerd grasland naar recreatieterrein met natuur, zal de waterkwaliteit verbeteren. Het terrein zal grotendeels natuurlijk worden ingericht en ecologisch worden beheerd, waardoor er genoeg geschikt habitat voor de platte schijfhoren. Het habitat van de platte schijfhoren (nu marginaal, lage dichtheden) zal hierdoor verbeteren.

Hierbij valt de denken aan natuurvriendelijke oevers, en meer variatie in breedte, diepte en oriëntatie van watergangen (momenteel zijn er vrijwel uitsluitend smalle en ondiepe sloten aanwezig die lopen in noord-zuid richting).

Wel zijn er maatregelen noodzakelijk om negatief effect op individuen tijdens werkzaamheden te voorkomen. Zo kan vegetatie met platte schijfhoren worden weggevangen bij het dempen van de sloten. Het is echter onvermijdelijk dat er bij het dempen van de sloten platte schijfhorens zullen sneuvelen. Om deze activiteiten uit te kunnen voeren dient men een ontheffing aan te vragen m.b.t. de volgende verbodsbepalingen:

- Art 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Art 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.

7 Compensatiegebied

In het westelijk deel van polder Sliedrecht heeft de gemeente Sliedrecht 4,5 hectare terrein (zie figuur 10) in bezit die ingezet zouden kunnen worden om de (beschermde) natuurwaarden te compenseren die verloren gaan bij de realisatie van Sliedrecht Buiten.

Het betreft in dit geval de natuurwaarden die niet in het bestaand plangebied ingepast kunnen worden, zoals leefgebied voor de heikikker en eventueel weidevogels. Soorten die een voorkeur hebben voor open polderlandschap.

Ten aanzien van de poelkikker en platte schijfhoren geldt dat er in het projectgebied van Sliedrecht Buiten voldoende kansen liggen om compenserende maatregelen op dit terrein uit te voeren (zie Hfst 6.3 en 6.6). De maatregelen die genomen kunnen worden in het compensatiegebied zijn daarom toegespitst om het verbeteren van dit terrein voor weidevogels en heikikkers.

figuur 10 Sliedrecht Buiten (rechts) en het compensatieterrein van de gemeente Sliedrecht (links)

Tijdens de veldonderzoeken is het compensatieterrein onderzocht op weidevogels en heikikkers. Aan de hand van de inventarisaties kan worden bepaald wat de potentie is van het terrein om de natuurwaarden van beide soorten (groepen) te compenseren.

7.1 Weidevogels

Hoewel polder Sliedrecht niet door de provincie Zuid-Holland is aangewezen als weidevogelgebied, waardoor compensatieplicht via de omgevingsverordening niet van toepassing is, zou de (lokale) staat van instandhouding wel in het geding kunnen komen door de realisatie van Sliedrecht Buiten.

De staat van instandhouding wordt bepaald aan de hand van de status en trend in de verspreiding, populatieomvang van de soort, kwaliteit van het leefgebied en het toekomstperspectief. Omdat in Nederland, maar ook in de Alblasserwaard, een dalende trend is in het aantal weidevogels en het leefgebied onder druk staat, zou een compensatieplicht kunnen worden opgelegd. Hieraan kan voldaan worden door alternatief leefgebied te creëren in de directe omgeving van het plangebied.

Het onderzochte compensatieterrein (zie figuur 11) ligt 2 kilometer ten westen van het onderzoeksgebied. Tijdens de veldbezoeken (zie paragraaf 4.1), waarbij het terrein vanaf de Tolsteeg werd bekeken, is geconstateerd dat het compensatiegebied momenteel niet of nauwelijks wordt gebruikt door weidevogels om te nestelen. Wel zijn er in de directe omgeving, vooral direct ten noorden en westen van het compensatieterrein, territoria van weidevogels te vinden, waaronder zelfs een territoria van een veldleeuwerik, een soort die hard achteruit is gegaan de laatste decennia. Ook zijn er in de directe omgeving van het compensatieterrein 2-3 territoria grutto, 1 territoria tureluur en 2-3 territoria Kievit.

Door het compensatiegebied optimaal in te richten en te beheren voor weidevogels en eventueel afspraken te maken met de eigenaren van omliggende kavels, kan de (lokale) populatie worden versterkt en leefgebied worden toegevoegd en verbeterd.

figuur 11 Het compensatieterrein met de waarnemingen van weidevogels

7.2 Heikikker

Door de omvorming van en functieverandering van agrarisch gebied naar multifunctioneel recreatieterrein zal een deel van het leefgebied van de heikikker ongeschikt raken.

Leefgebied voor de heikikker is lastig in te passen in het plangebied, aangezien het habitat van de heikikker in de Alblasserwaard vooral bestaat uit open veenweidelandschap. De landschappelijke inpassing van Sliedrecht Buiten zal voornamelijk bestaan uit opgaand groen, zoals bomenrijen en bosschages. Deze inpassing, in combinatie met poelen/grotere oppervlakten water, zal vooral geschikt leefgebied opleveren voor de algemenere bruine kikker en groene kikker spec.

Het compensatieterrein (zie figuur 12) dat de gemeente Sliedrecht ter beschikking stelt, bestaat wel uit het typisch veenweidelandschap met smalle kavels en ondiepe slootjes.

Tijdens het veldbezoeken in 2022 is de potentie van het compensatiegebied voor de heikikker onderzocht. Tijdens 3 bezoeken (zie paragraaf 4.2) is gebleken dat er reeds heikikkers voorkomen op het terrein, zij het in relatief lage dichtheden. Er zijn in het vroege voorjaar enkele roepende mannetjes gehoord. Tijdens de bezoeken in juli en augustus zijn ook juveniele exemplaren gevonden. Om het verlies aan leefgebied van de heikikker in Sliedrecht Buiten te compenseren zal het compensatieterrein kwalitatief moeten worden verbeterd. Daarbij kan een combinatie worden gezocht tussen kleinschallige inrichtingsmaatregelen en extensief beheersmaatregelen. Door dit op de juiste manier te doen kan zowel de heikikker als de populatie weidevogels profiteren. Daarnaast zullen ook de poelkikker en platte schijfhoren dergelijke maatregelen waarderen.

figuur 12 Het compensatieterrein met de waarnemingen van heikikkers

8 Conclusies en aanbevelingen

8.1 Conclusies

In het plangebied Sliedrecht Buiten zijn via de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig, namelijk:

- heikikker (*Rana arvalis*)
- poelkikker (*Pelophylax lessonae*)
- platte schijfhoren (*Anisus vorticulus*)

Daarnaast kan de lokale gunstige staat van instandhouding voor weidevogels in het geding gekomen door de realisatie van Sliedrecht Buiten.

Door de omvorming en functieverandering van agrarisch gebied naar multifunctioneel recreatieterrein en daarmee gepaarde werkzaamheden, zal een deel van het leefgebied van de genoemde soorten verdwijnen. Tevens bestaat er een kans op het verstoren/doden van individuen.

Dit is in strijd is met de volgende verbodsbepalingen van de Wet Natuurbescherming (zie Bijlage I):

Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb

- Art 3.5 lid 1: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Art 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Art 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.

Een ontheffing voor bovenstaande verbodsbepalingen is noodzakelijk om de het project Sliedrecht Buiten te kunnen realiseren. Daarvoor zal een mitigatie en compensatieplan moeten worden opgesteld.

Compensatieterrein

Het beoogde compensatieterrein heeft potenties voor weidevogels en de heikikker. Weidevogels broeden momenteel in lage dichtheden op naastgelegen percelen. De heikikker is in lage dichtheden aanwezig op het terrein.

Door een combinatie van inrichtingsmaatregelen en beheer kan een kwaliteits-slag worden gemaakt, waardoor een kwaliteitsslag gemaakt kan worden en het compensatieterrein geschikt(er) wordt voor beide soorten.

8.2 Aanbevelingen

Er dient een ontheffing aangevraagd voor het omvormen van het agrarisch gebied in Sliedrecht Buiten naar een multifunctioneel recreatiegebied.

Om een ontheffing te verkrijgen zijn de volgende zaken van belang:

- Er dient een wettelijk belang ten grondslag te liggen aan de ontwikkeling.
- Er dient aannemelijk gemaakt te worden dat er geen andere reële alternatief is waarbij negatieve effecten op beide soorten kunnen worden voorkomen.
- Er dient een pakket aan mitigerende maatregelen genomen te worden om negatief effect op beide soorten zoveel mogelijk te voorkomen en te verminderen.
- Er zal een compensatie- en mitigatieplan moeten worden opgesteld, om negatief effect op beide soorten zoveel mogelijk te voorkomen en waarin alternatief leefgebied wordt aangeboden.

Bronvermelding

Rapporten

■■■■■■■■■■, ■■■■■■■■■■ 2019. Aanvullend natuuronderzoek, Sliedrecht Buiten Rapportcode: AO2019-003. Arvalis Natuur & Landschap. Nw-Lekkerland, Breur Ecologie & Onderzoek. Dordrecht

■■■■■■■■■■, ■■■■■■■■■■ 2019. Quicksan Ecologie, Sliedrecht Buiten. Rapportcode: QS2019-002. Arvalis Natuur & Landschap. Nw-Lekkerland, Breur Ecologie & Onderzoek. Dordrecht

■■■■■■■■■■ & ■■■■■■■■■■ 2011. Onderbouwing verstoringsafstanden weidevogels Fryslân. A&W rapport. 1624/Alterra 2184 Altenburg & Wymenga ecologisch onderzoek, ■■■■■■■■■■

■■■■■■■■■■, ■■■■■■■■■■ & ■■■■■■■■■■, 2017. Verspreidingsonderzoek grote modderkruiper Waterschap Rivierenland 2013 en 2016. Actualisatie verspreiding en strategie instandhouding. Stichting RAVON, Nijmegen.

■■■■■■■■■■ 2017. Quick Scan Beschermden Planten- en Diersoorten Recreatief Knooppunt en Stationspark 3 te Sliedrecht. Advies Bureau Mertens B.V. Bennekom

Ministerie van Economische zaken (2016) Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen.

■■■■■■■■■■, ■■■■■■■■■■ 2021. Rapport Natuurwaarden Sliedrecht Buitengebied. Rapport 2021-014, gemeente Sliedrecht. Arvalis Natuur & Landschap, Nieuw-Lekkerland, Breur Ecologie en Onderzoek, Dordrecht.

Kaarmateriaal:

<http://pdokviewer.pdok.nl>

Beschermden gebieden:

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>

<https://ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl>

<http://pzh.b3p.nl/viewer/app/NNN>

Overig:

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

<https://www.verspreidingsatlas.nl>

<https://waarneming.nl/>

<https://minez.nederlandsesoorten.nl/content/wet-natuurbescherming-16-december-2015-paragraaf-32-beschermingsregime-soorten-van-de>

https://www.sliedrecht.nl/sliedr/up1/ZettqnrJW_By__STBK_plan_RKS_en_STP3_Wissing.pdf

BIJLAGE I

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming per beschermingscategorie.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wnb	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wnb	Beschermingsregime Nationaal beschermde soorten (andere soorten) § 3.3 Wnb
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

VEENWEIDE
natuur en landschap

BIJLAGE II

Quick Scan SLIEDRECHT BUITEN (inclusief Waterberging)

Aanvullend Natuuronderzoek SLIEDRECHT BUITEN

BIJLAGE IV

Natuurwaarden Buitengebied Sliedrecht

BIJLAGE V

eDNA

Noot

In dit document zijn gedeeltes onleesbaar gemaakt op grond van artikel 5 van de Wet open overheid:

- Art. 5.1 lid 2 onderdeel e Woo (naam)
- (...)

Bijlage 9 Roofvogelonderzoek Stationspark III en Sliedrecht Buiten

Aanvullend onderzoek roofvogels

Sliedrecht, Stationspark III

Datum 26-06-2023
Auteur [REDACTED]
Opdrachtgever Van Twist Vastgoed
Rapport code AO23020v1
Wijze van citeren [REDACTED] 2023. Aanvullend onderzoek roofvogels. Sliedrecht, Stationspark III.
Rapportcode: AO23020v1. Breur Ecologie & Onderzoek. Dordrecht

Breur Ecologie & Onderzoek
[REDACTED]

Disclaimer

Op alle tekst, foto's en afbeeldingen in dit rapport berust – tenzij anders vermeld – het auteursrecht van Breur Ecologie & Onderzoek. Deze rapportage, inclusief eventuele bijlage(s), is vertrouwelijk en uitsluitend bestemd voor de geadresseerde. Verstrekking aan en gebruik door anderen dan de geadresseerde is zonder toestemming niet toegestaan. Aan dit rapport kunnen geen rechten worden ontleend. Breur Ecologie & Onderzoek kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele schade als gevolg van een onjuiste of onvolledige weergave van de gegevens in dit rapport.

Copyright © Breur Ecologie & Onderzoek 2023.

Inhoudsopgave

1 Aanleiding.....	3
2 Doel.....	3
3 Werkwijze.....	3
4 Plangebied & ontwikkeling.....	4
4.1 Huidige situatie.....	4
4.2 Geplande ontwikkeling.....	4
4.3 Toekomstige situatie.....	4
4.4 Planning.....	5
5 Resultaten & effectbeoordeling.....	6
6 Effectbeoordeling.....	7
7 Conclusie & aanbevelingen.....	7
Bronvermelding.....	8

1 Aanleiding

De Gemeente Sliedrecht is voornemens om op de huidige locatie van de Sliedrechtse voetbalvereniging en tennisclub (S.L.T.C.) een bedrijventerrein te ontwikkelen, genaamd Stationspark III. De locatie voor Stationspark III is gelegen tussen de A15 en het spoor (Betuweroute). Het sportpark van de voetbalvereniging en tennisclub wordt verplaatst naar het nieuw te ontwikkelen recreatieterrein Sliedrecht Buiten ten noorden van de spoorlijn. In overleg met de Gemeente Sliedrecht, Veenweide Natuur & Landschap en VanderHelm Bedrijven (verantwoordelijk voor een eventuele ontheffingsaanvraag) is besproken dat jaarlijks roofvogelonderzoek wenselijk is voor een soepele toekomstige ontheffingsprocedure.

2 Doel

Het doel van dit ecologisch onderzoek is om antwoord te geven op de volgende vragen:

- Zijn er broedende roofvogels aanwezig op het terrein?
- Leiden de werkzaamheden tot negatief effect op nesten van roofvogels?
- Is het mogelijk om de werkzaamheden aan te passen om negatief effect te voorkomen?
- Is de geplande ontwikkeling ontheffingsplichtig ten aanzien van de Wet natuurbescherming?

3 Werkwijze

Middels 4 veldbezoeken, grofweg in de periode 1 maart – 15 juni zijn broedgevallen van boombroedende roofvogels in kaart gebracht. Het eerste bezoek is uitgevoerd op een moment dat de bomen nog niet volledig in blad stonden, alle potentieel geschikte nesten/nestlocaties zijn in kaart gebracht en gemonitord. Het observeren van potentiële nestlocaties op broedgevallen gebeurde middels observatie vanaf vaste punten, buiten verstoringafstand, met behulp van een telescoop (Swarovski ats 80 hd, 25-50x zoom) en een camera met telezoamlens. Onder de grote conifeer bij de tennisclub is tevens gezocht naar sporen die kunnen wijzen op een nest/roestplaats van de ransuil (veren, braakballen, uitwerpselen).

De onderzoeker XXXXXXXXXX, Msc, voldoet aan de definitie van deskundig ecooloog zoals bepaald door de Rijksdienst voor ondernemend Nederland¹.

Datum	Tijd begin	Tijd eind	Temp (°C)	Wind	Bewolking	Neerslag
12-04-23	9:30	11:00	9-10	ZW2	8/8	geen
17-04-23	10:00	12:30	12	NO2	8/8	geen
19-05-23	10:20	12:00	14-17	NO2	1/8	geen
09-06-23	12:00	14:00	25	ONO3	0/8	geen

Tabel 1: Overzicht van de veldbezoeken.

¹ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/ruimtelijke-ingrepen/ontheffing-vrijstelling/ecologisch-deskundige>

4 Plangebied & ontwikkeling

4.1 Huidige situatie

Het plangebied ligt in de gemeente Sliedrecht in de provincie Zuid-Holland. Het plangebied is gelegen tussen de A15 en de Betuweroute, en bestaat uit twee sportcomplexen: een voetbalvereniging en een tennisclub. Het plangebied wordt begrenst door de A15 (zuid), de Sportlaan/spoorlijn Betuweroute (noord), het zwembad de Lockhorst (west) en het bestaande bedrijventerrein Stationspark 2 (oost).

Het plangebied bestaat voornamelijk uit sportvelden met groenstructuren. Bebouwing is aanwezig op het terrein in de vorm van een tribune, kantines, kleedkamers en diverse bijgebouwen. Zowel de voetbalvelden als de tennisvelden worden omzoomd door een brede groenstrook met els, es, esdoorn en zomereik. De zuidzijde van de voetbalvelden bestaat uit een lange bomensingel van overwegend oude essen. De ondergroei van de bomensingels bestaat uit inheems bosplantsoen met hazelaar, meidoorn, braam en vlier. Bij de tennisclub zijn tevens verschillende sierheesters aanwezig en één grote conifeer. De voetbalclub en de tennisclub worden van elkaar gescheiden door een sloot, en rondom het totale sportcomplex bevindt zich eveneens een sloot (moet uitzondering van de toegang van de sportcomplexen aan de noordzijde. Deze sloot is deels voorzien van een lage houten beschoeiing.

Afbeelding 1: Plangebied Stationspark III

4.2 Geplande ontwikkeling

Het terrein wordt bouwrijp gemaakt en heringericht als bedrijventerrein, het totale wateroppervlak in het plangebied zal worden vergroot door aanleg van nieuwe sloten en verbreding van huidige watergangen.

4.3 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie is in het plangebied ingericht als een bedrijventerrein met kavels van verschillende groottes en een waterpartij. Het terrein kent twee ontsluitingsroutes aan de noordzijde. Door een verhoging van het waterpeil (dit wordt momenteel laag gehouden voor de voetbalvelden) zullen veel huidige bomen, ook wanneer zij behouden kunnen blijven het in de nieuwe situatie waarschijnlijk niet overleven.

Een exacte invulling van het groen op het terrein is nog niet bekend, wel geldt dat 12% van het uitgeefbare oppervlak ingevuld moet worden door groen.

4.4 Planning

De voorlopige planning ziet er als volgt uit:

2023 – bestemmingsplan procedure afgerond

2027 – sloop- en bouwrijp maken

2028 – eerste oplevering Stationspark III

5 Resultaten

Binnen het plangebied, of binnen de verstoringafstand van het plangebied zijn geen actieve roofvogelnesten waargenomen. De grotere takkennesten in het plangebied werden bebroed door zwarte kraai en ekster. Er is weliswaar enkele malen een hoog overvliegende buizerd waargenomen, maar er zijn geen waarnemingen van broedverdachte roofvogels gedaan.

Afbeelding 2: Zwarte kraai (deel van staart zichtbaar), broedend in een es in het zuidoosten van het plangebied.

6 Effectbeoordeling

Er zijn geen nesten van roofvogels waargenomen in en om het plangebied. Er is daarom geen sprake van negatief effect als gevolg van de geplande ontwikkeling.

De geplande ontwikkeling leidt niet tot een overtreding van de Wet natuurbescherming, een ontheffingsaanvraag is in dit stadium niet nodig.

7 Conclusie & aanbevelingen

De geplande ontwikkeling leidt niet tot negatief effect op roofvogels, ten aanzien van deze soortgroep heeft de ontwikkeling groen licht en het aanvragen van een ontheffing voor roofvogels is niet nodig.

Let wel: toekomstige vestiging van roofvogels is nooit 100% uitgesloten en gezien de lange doorlooptijd van deze ontwikkeling (start bouwrijp maken in 2027) wordt aanbevolen om "vinger aan de pols" te houden: Middels reguliere monitoring (jaarlijks of om het jaar) kan men er zorg voor blijven dragen dat roofvogels met zekerheid afwezig zijn, of – indien een broedende roofvogel zich toch hier vestigt – de adequate vervolgstappen nemen.

Standaard maatregelen uit de quickscan in het kader van de Zorgplicht en algemene broedvogels blijven hiernaast onverminderd van kracht:

- Het plangebied is geschikt als nestplaats van algemene broedvogels. Deze nesten zijn beschermd wanneer zij in gebruik zijn. Hierom wordt aanbevolen om buiten het broedseizoen de vegetatie in het plangebied te verwijderen. Ook een braakliggend kaal terrein kan geschikt zijn voor bepaalde broedvogels. Bij een start van de werkzaamheden in het broedseizoen kan ecologische begeleiding noodzakelijk zijn (zoals het broedvogelvrij houden van het terrein en broedvogelinspecties).
- In het kader van de zorgplicht dient men zorg te dragen voor alle in het wild levende planten en dieren. Onnodige schade dient te allen tijde te worden voorkomen. In de praktijk betekent dit bijvoorbeeld dat wanneer er zich een egel of een pad in het werkveld bevindt dat deze verplaatst wordt, dan wel de gelegenheid dient te krijgen om het werkgebied op eigen kracht te verlaten.

Bronvermelding

Ministerie van Economische zaken. 2016. Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen.

Kaartmateriaal:

<http://pdokviewer.pdok.nl>

Beschermde gebieden:

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>

<https://www.zuid-holland.nl/overons/feiten-cijfers/interactieve/>

Overig:

<https://bagviewer.kadaster.nl>

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/kennisdocumenten-soorten-ontheffingen-wet-natuurbescherming/>

<https://www.verspreidingsatlas.nl>

<https://waarneming.nl/>

Noot

**In dit document zijn gedeeltes onleesbaar gemaakt
op grond van artikel 5 van de Wet open overheid:**

- Art. 5.1 lid 2 onderdeel e Woo (naam)
- (...)

Bijlage 10 Bomeneffectanalyse

Bomen Effect Analyse

Planbeoordeling

Stationspark III, Sliedrecht

Bomenwacht
NEDERLAND

OPDRACHTGEVER

Gemeente Sliedrecht

PROJECTCODE

P22386

STATUS RAPPORTAGE

Definitief, versie 2

DATUM RAPPORTAGE

24 augustus 2023

PROJECTTEAM

██████████, Projectleider

██████████, Adviseur Bomen

██████████████████, Adviseur Bomen

██████████ Adviseur Communicatie

INLEIDING

In opdracht van gemeente Sliedrecht, [REDACTED], heeft Bomenwacht Nederland een Bomen Effect Analyse (BEA) uitgevoerd bij 421 bomen aan de Sportlaan te Sliedrecht.

Aanleiding van deze BEA vormt het voornemen om de voetbal- en tennisvereniging die aan de Sportlaan gevestigd zijn te verplaatsen. Op de huidige locatie wordt een bedrijventerrein gerealiseerd. Voor dit project is een voorlopig ontwerp opgesteld. De 421 bomen staan binnen de werkgrenzen en ondervinden mogelijk (negatieve) gevolgen van de uit te voeren werkzaamheden. Uitgangspunt van de opdrachtgever is het duurzaam behoud van de bomen.

Doelstelling van de BEA is meerledig:

- In kaart brengen van de algemene boomgegevens, de boomkwaliteit en de toekomstverwachting voor de bomen.
- In kaart brengen van de ondergrondse situatie bij een aantal representatieve bomen.
- Bepalen welke effecten de werkzaamheden zullen hebben op de bomen.
- Op basis van de onderzoeksresultaten een advies verstrekken met maatregelen en/of randvoorwaarden om de bomen zo mogelijk duurzaam in stand te houden.

Op basis van de bevindingen kan een weloverwogen besluit worden genomen over de toekomst van de bomen.

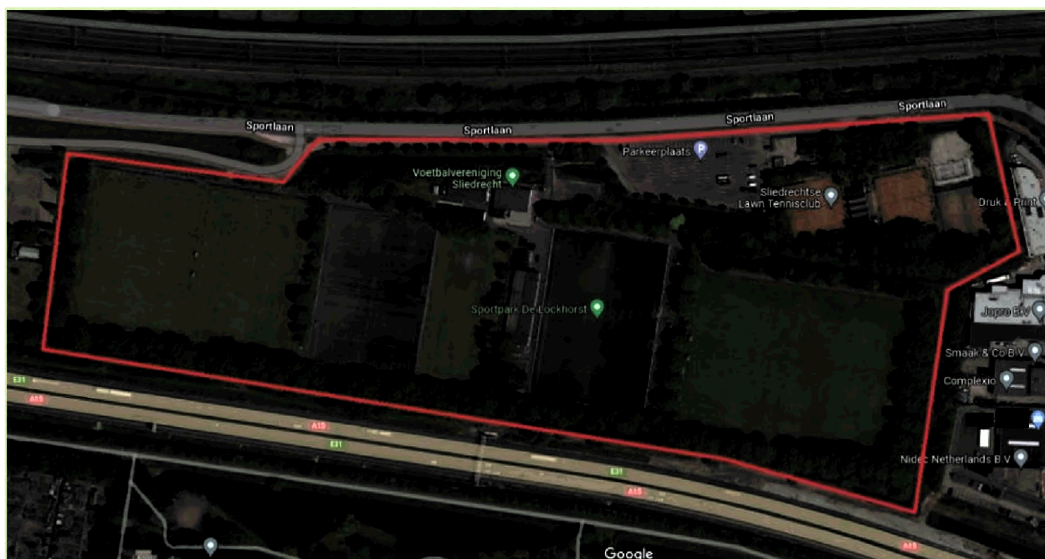
[REDACTED] (European Tree Technician), Adviseur Bomen bij Bomenwacht Nederland, heeft in de periode van 1 tot en met 7 juli 2022 de BEA uitgevoerd en vervolgens de rapportage opgesteld. De rapportage is technisch gecontroleerd door [REDACTED], eveneens European Tree Technician en Adviseur Bomen bij Bomenwacht Nederland.

De beoordeling is uitgevoerd conform de offerte met het kenmerk P22386 van 17 juni 2022. In deze offerte is uitgegaan van circa 320 bomen. In de aangeleverde data bleken meer boompunten aanwezig te zijn en op locatie bleken nog meer boompunten aanwezig te zijn dan aangeleverd. Vandaar dat het aantal onderzochte bomen sterk afwijkt ten opzichte van het aantal bomen in de offerte. Hiervoor zijn aparte (prijs)afspraken gemaakt.

In de periode juli 2022 – juli 2023 is het plan verder doorontwikkeld en is een alternatief voorkeursmodel opgesteld. Naar aanleiding hiervan heeft gemeente Sliedrecht een verzoek tot actualisatie van de BEA gedaan. Deze rapportage betreft de geactualiseerde definitieve versie (definitief, versie 2). De actualisatie heeft uitsluitend betrekking op een herbeoordeling van het ontwerp (bureaustudie). De locatie is niet opnieuw bezocht, de boomgegevens in deze rapportage hebben betrekking op het onderzoek van juli 2022.

SITUATIE

De onderzoeksbomen staan op het terrein, rondom de velden en gebouwen, van voetbalvereniging 'VV Sliedrecht' en tennisvereniging 'Sliedrechtse Lawn Tennisclub'. Beide verenigingen liggen aan de Sportlaan in Sliedrecht, ten noorden van de snelweg A15 en ten zuiden van de spoorlijn Dordrecht-Geldermalsen en de Betuwelijn. Aan de noordzijde en globaal in het midden van het onderzoeksgebied is een parkeerplaats aanwezig. In *onderstaande* afbeelding is het onderzoeksgebied weergegeven.

Onderzoeksgebied (rood omljnd) met duidelijk zichtbaar de sportvelden en parkeerplaats. Bron afbeelding: Google Maps.

Het overgrote deel van de onderzoeksbomen staat in een bosplantsoenstrook die rondom het gehele sportcomplex is te vinden. Naast in het verleden aangeplante bomen zijn hier ook talloze struikvormers en zaailingen aangetroffen. Naast de aangeleverde boompunten zijn alleen bomen onderzocht met een diameter van 20 cm of meer en bomen die, op basis van soort of standplaats, duidelijk als individuele boom zijn geplant.

In het bosplantsoen is in het verleden niet of nauwelijks gedund waardoor er ernstige onderlinge concurrentie is ontstaan. Het bosplantsoen heeft veelal een breedte van circa 8 meter. Tussen het bosplantsoen en de watergang is een schouwpad aanwezig.

Het sportcomplex ligt op de rand van Sliedrecht tegen de polder van Sliedrecht aan. Voor de aanleg van de sportvelden was dit gebied een veenpolder. Door de ligging nabij (op nog geen kilometer afstand) de rivier de Beneden Merwede werd qua bodemprofiel zowel veen als ook klei verwacht. Dit is in het ondergronds onderzoek ook daadwerkelijk aangetroffen (zie ook het hoofdstuk 'Resultaten ondergronds onderzoek' op pagina 16).

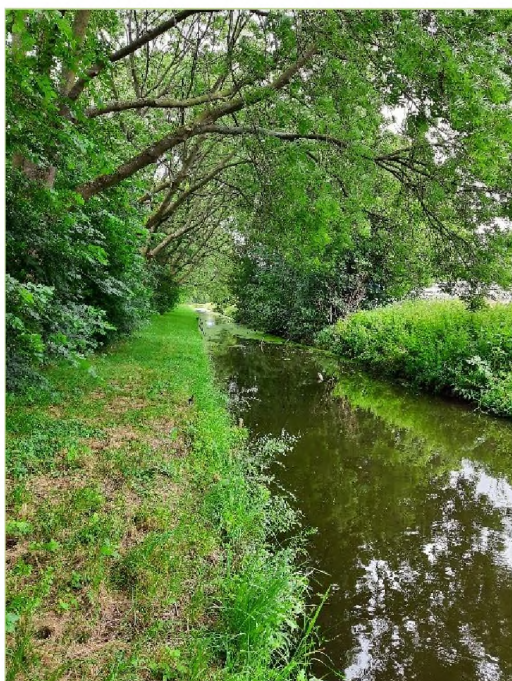
Geen van de onderzoeksbomen staat op de lijst met waardevolle bomen die recent (in 2022) opnieuw is vastgesteld. De lijst is op deze [website](#) gecontroleerd.

Rondom het gehele sportcomplex en tussen parkeerplaats, tennisvereniging en voetbalvereniging anderzijds is een watergang aanwezig. Vrijwel het gehele gebied heeft ten opzichte van de watergang een zeer beperkte drooglegging. Het maaiveld ligt slechts enkele decimeters boven het waterpeil.

Hierop zijn een paar uitzonderingen:

- De berm met bomenrij die parallel aan de Sportlaan en ten noorden ligt van de watergang (ten westen van de parkeerplaats).
- De parkeerplaats zelf en de berm met bomenrij eromheen.
- Een gebied rondom de kantine van VV Sliedrecht en het hoofdveld (kunstgrasveld ten westen van de tribune).

De watergang ligt lager dan aangrenzende en omliggende watergangen. Er is sprake van een zogenaamd 'onderbemaalingsgebied'.

Overzicht van bosplantsoen en watergang aan de zuidzijde van VV Sliedrecht.

Links de bomenrij langs de Sportlaan, rechts het terrein van VV Sliedrecht met beduidend lagere drooglegging.

Beperkte drooglegging (25 cm) zuidzijde onderzoeksgebied. Vanaf de slootkant loopt het maaiveld nauwelijks op.

Ander voorbeeld van beperkte drooglegging in de watergang tussen de tennis- en voetbalvelden.

ONDERZOEKSMETHODE

INVENTARISATIE BOMENBESTAND

De inventarisatie van het bomenbestand verschaft inzicht in de huidige toestand van de bomen. Opgenomen worden:

- Algemene gegevens die een beeld geven van de boom en zijn huidige omvang (zoals boomsoort, boomtype, stamdiameter, boomhoogte, kroondiameter, plantjaar).
- Gegevens over het functioneren van de boom op zijn huidige standplaats, namelijk de kwaliteit (conditie, veiligheid, beheerbaarheid) en toekomstverwachting.

De inventarisatie is uitgevoerd volgens de richtlijnen in het Handboek Bomen 2018, een uitgave van het Norminstituut Bomen.

Kwaliteit

De huidige kwaliteit van elke onderzoeksboom is vastgesteld aan de hand van 3 aspecten: conditie, veiligheid en beheerbaarheid.

Bij de conditiebeoordeling is met name gekeken naar de scheutlengte, de kroonstructuur en de knopgrootte en -bezetting. Tevens is er gelet op symptomen die wijzen op een aantasting (bijvoorbeeld door een insect of bacterie).

Bij de beoordeling van de veiligheid is gekeken naar biologische en mechanische aspecten die van invloed kunnen zijn op de stabiliteit en breukveiligheid van de boom. Voorbeelden hiervan zijn schimmelaantastingen, holten, zware takken en plakoksels.

De beheerbaarheid van elke onderzoeksboom is beoordeeld aan de hand van diverse factoren. Naast de conditie en veiligheid zijn onder andere ook (knelpunten op) de standplaats, de resterende levensduur en het beoogde eindbeeld bepalend.

De onderzoeksmethode van de kwaliteitsbeoordeling wordt nader toegelicht in de bijlagen.

Toekomstverwachting

De toekomstverwachting wordt bepaald op basis van de parameters conditie, veiligheid, beheerbaarheid, en de specifieke eigenschappen van de boomsoort. Het betreft een schatting en gaat uit van een momentopname op basis van gelijkblijvende omstandigheden. Aan het einde van de gestelde toekomstverwachting voldoet de boom niet meer aan het beoogde eindbeeld zoals voorzien in het oorspronkelijke ontwerp. Dit kan betekenen dat de toekomstverwachting afwijkt van de biologische levensduur van een boom.

Bij (voorgenomen) projecten waarbij binnen het projectgebied een herinrichting van de buitenruimte zal plaatsvinden, wordt in het algemeen handhaving van bomen met een toekomstverwachting van minder dan 15 jaar als ongewenst beschouwd. Bij een toekomstverwachting van meer dan 15 jaar is het (zeer) wenselijk de betreffende bomen in de nieuwe inrichting van het gebied een (duurzame) plaats te geven.

Bij (voorgenomen) projecten waarbij herinrichting van de buitenruimte geen rol speelt, geldt voor bomen met een toekomstverwachting van minder dan 15 jaar dat de inspanningen en kosten die gemoeid zijn met behoud van de boom in verhouding moeten staan tot de toekomstverwachting die voor de boom geldt.

In de keuze een boom te verwijderen, speelt behalve de toekomstverwachting ook de beleidsstatus van de boom een belangrijke rol. Bij bomen met een status ligt het voor de hand extra inspanningen te verrichten voor behoud.

PROGNOSE PROJECTINVLOED

De prognose van de projectinvloed heeft tot doel te bepalen in hoeverre het aanleggen van een bedrijventerrein een negatief effect zal hebben op het (duurzaam) behoud van de onderzoeksbomen.

Per boom worden de *volgende* aspecten beoordeeld:

- de werkzaamheden binnen de invloedssfeer van de boom;
- de schade die door deze werkzaamheden kan ontstaan;
- de mate waarin deze schade optreedt.

Er zijn 4 categorieën: geen invloed, beperkte invloed, aanzienlijke invloed en onhoudbaar. Bij een beperkte of aanzienlijke invloed zullen de uit te voeren werkzaamheden leiden tot boven- en/of ondergrondse knelpunten ten aanzien van de boom. De categorie 'onhoudbaar' houdt in dat de boom als gevolg van de werkzaamheden niet kan worden gehandhaafd.

Onderstaand worden de meest voorkomende, algemene knelpunten geschetst die een negatief effect hebben op (duurzaam) behoud van een boom. Tijdens het bepalen van de projectinvloed wordt getoetst of één of meerdere van deze knelpunten zullen optreden. Daarnaast wordt per project gekeken of er project-specifieke knelpunten verwacht worden.

Graafwerkzaamheden

Graafwerkzaamheden bij een boom kunnen leiden tot schade aan het wortelgestel. Bij schade aan de ondergrondse groeiplaats van de boom, kan de boom te kampen krijgen met een (aanzienlijke) conditievermindering.

Verder kan bij graafwerkzaamheden schade ontstaan aan de zogenoemde stabiliteitskluit van een boom. Het betreft hier het deel van het wortelgestel dat ongeschonden dient te blijven om de stabiliteit van de boom te kunnen waarborgen. Voor het bepalen van de omvang van de stabiliteitskluit wordt gebruik gemaakt van normwaarden. Deze waarden zijn weergegeven in de *volgende* tabel.

Stamdiameter (in cm, op 130 cm boven maaiveld)	Straal stabiliteitskluit (in cm)
20	125
40	150
60	175
80	225
100	250
150	350

De normen voor de afmeting van de stabiliteitskluit zijn richtwaarden en kunnen niet altijd exact worden toegepast. Bijstelling kan noodzakelijk zijn, bijvoorbeeld vanwege een afwijkende kroonopbouw, een eenzijdig ontwikkeld wortelgestel, windvang of eventuele scheefstand.